

Biblioteka Kraków

INFORMATOR CZYTELNICZO-KULTURALNY ISSN 2544-445X

21. Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie

Co roku pod koniec października Międzynarodowe Centrum Targowo-Kongresowe EXPO Kraków przy ul. Galicyjskiej 9 zamienia się w ogromną księgarnię, miejsce wystawiennicze, a przede wszystkim miejsce spotkań z autorami. Czytelnicy mogą zapoznać się z najnowszą ofertą wydawnictw i księgarń, spotkać ulubionych pisarzy, zdobyć ich autograf czy zrobić sobie wspólne zdjęcie.

W tym roku, po raz pierwszy na Targach, pojawiło się stoisko nowej instytucji – Biblioteki Kraków. Przez cztery dni na stoisku C73 w Hali „Wisła” można było zapoznać

się z ofertą Biblioteki, działalnością kulturalno-edukacyjną oraz wydawniczą. W Dziecięcej Strefie Warsztatowej zorganizowano warsztaty „Książka obrazkowa, nową formą pracy z czytelnikiem” dla dzieci w wieku 7-10 lat,

28.10.2017 r. w godzinach od 14.00–16.00.

W sali Lwów A dnia 27 października w godzinach od 14.00–14.50 było można wziąć udział w panelu „Biblioteka Kraków wobec wyzwań współczesności”, podczas którego, na przykładzie Biblioteki Kraków zaprezentowane zostały nowe funkcje biblioteki publicznej wobec wyzwań społeczeństwa XXI w. Omówione zostały założenia programowe, sieć bibliotek, scalenie systemów bibliotecznych, usługi, działalność wydawnicza, kulturalno-edukacyjna i promocyjna.

Paulina Knapik

21. Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie

podczas których zaprezentowana została idea książek obrazkowych. Zajęcia były w piątek 27.10.2017 r. w godzinach od 12.00–14.00 oraz w sobotę

28.10.2017 r. w godzinach od 14.00–16.00.

Nagroda „Żółta Cizemka” za książkę dla dzieci i młodzieży

Książka rozbudza wyobraźnię, rozwija kompetencje językowe, myślenie abstrakcyjne, kompetencje społeczne, empatię. Książka pozwala poradzić sobie z emocjami, dodaje siły, buduje poczucie wspólnoty. Może być łącznikiem między rodzicami a dziećmi, także tymi starszymi. Nawyki czytelnicze kształtowane są najczęściej w domu i w szkole, a w procesie tym dużą rolę odgrywa zasób biblioteczki domowej i biblioteczki własnej dziecka. W poczuciu odpowiedzialności za formowanie młodego człowieka, wyłania się istotne pytanie: co na półkach tejsze biblioteczki postawić?

W gąszczu coraz finyzejniej wydawanych książek dla dzieci i młodzieży, cennym drogowskazem są recenzje, blogi, a także specjalistyczne konkursy i nagrody. W 2017 roku, czyli w setną rocznicę śmierci Antoniny Domańskiej, Biblioteka Kraków – z inicjatywy prof. Alicji Baluch – podjęła decyzję o powołaniu ogólnopolskiej Nagrody „Żółta Cizemka” za książkę dla dzieci

i młodzieży. Obierając za patronkę Nagrody Antoninę Domańską, autorkę powieści i opowiadań historycznych, nawiązano do najlepszych polskich tradycji literatury dla dzieci. „Historia żółtej cizemki” została wydana w 1913 roku, niecałe pół wieku później zekranizował ją Sylwester Chęciński, angażując do filmu debiutującego, 11-letniego Marka Kondrata; jeszcze do niedawna powieść ta była obecna na listach lektur szkolnych. Dziś, z bogatej oferty wydawniczej dla dzieci i młodzieży, coraz trudniej wyłonić równie ważne i interesujące tytuły. Biblioteka Kraków za cel ustanowienia Nagrody „Żółta Cizemka” przyjęła uhonorowanie najpiękniejszych i najbardziej wartościowych polskich wydawnictw adresowanych do młodszych czytelników. Poprzez tę inicjatywę pragnie wyróżnić tych rodzimych autorów, ilustratorów, grafików, dzięki którym literatura może wciąż silnie oddziaływać na wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, a przy tym przynosić im inte-

lektualną, emocjonalną i estetyczną przyjemność z obcowania ze światem dobrej książki. Fundatorem Nagrody w wysokości 25 000 złotych będzie Prezydent Miasta Krakowa.

W tegorocznej Kapitułe Nagrody zasiadają: dr Stanisław Dziedzic – dyrektor Biblioteki Kraków, Izabela Ronkiewicz-Brağiel – zastępca dyrektora Biblioteki Kraków, prof. dr hab. Alicja Baluch – literaturoznawca, krytyk, autorka opowiadań i wierszy dla dzieci, dr hab. Katarzyna Wądołny-Tatar – kierownik Pracowni Literatury dla Dzieci i Młodzieży Uniwersytetu Pedagogicznego. Kapituła nie tylko wyłoni Laureatów Nagrody, ale i opracuje specjalną listę książek o Krakowie i książek krakowskich twórców. Werdykt Jury zostanie opublikowany już w grudniu. Na uroczystość wręczenia Nagrody zaproszeni będą wszyscy finaliści, czyli twórcy trzech najlepszych – zdaniem Kapituły – książek.

Drodzy Państwo, do 10 listopada bieżącego roku przyjmujemy zgłoszenia do Nagrody – książek wydanych w 2016 roku. Serdecznie zapraszamy do przesyłania swoich propozycji!

Anna Gregorczyk

Krakowska Książka Miesiąca

Krakowska
Książka
Miesiąca

Anna Grochowska, „Wszystkie drogi prowadzą na Krupniczą. O Domu Literatów”, wydawnictwo Księgarnia Akademicka

Wręczenie nagrody: Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, 9 listopada, godz. 18.00

Czytaj s. 4 →

Drodzy Czytelnicy

Na atrakcyjność biblioteki wpływają bogate zbiory oraz szeroka dostępność do zbiorów i usług. Tu z pomocą przychodzi współczesna technika. Za pomocą Internetu i wyspecjalizowanych programów komputerowych można, nie wychodząc z domu, 24 godziny na dobę przeszukiwać katalogi, zamawiać i rezerwować wybrane tytuły, prolongować terminy zwrotu. Równoległe z realizacją zadań podstawowych, biblioteki publiczne podejmują nowe zadania i pełnią dodatkowe funkcje. Od wielu już lat nie są tylko wypożyczalnią książek. Coraz częściej przygotowuje się tu bogatą ofertę edukacyjną i kulturalną skierowaną do różnego kręgu odbiorców oraz kreuje otwartą przestrzeń komunikacji międzyludzkiej. Miejsca te przybierają różną postać, w zależności od możliwości lokalowych, wyposażenia, ale też od potrzeb i oczekiwań użytkowników. Coraz częściej odchodzi się od formalnych podziałów na czytelnie i wypożyczalnie, tworząc w jednym dużym pomieszczeniu strefy do pracy, nauki, odpoczynku i spotkań, bez wyraźnych granic między częścią dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Założenia te dotyczą nie tylko architektury i aranżacji wnętrz, ale też wyposażenia, mebli, czy dekoracji. Wszystko po to, aby biblioteki przyciągały czytelników i innych użytkowników, ułatwiały zawieranie nowych znajomości i zachęcały do wspólnego spędzania wolnego czasu.

Biblioteka Kraków również podejmuje takie działania. Nowoczesne filie biblioteczne funkcjonują już w wielu punktach miasta, coraz bogatsza i atrakcyjniejsza jest oferta edukacyjna i kulturalna. Kilka bardzo udanych projektów już zrealizowaliśmy, inne są w trakcie realizacji. Z niespotykanym do tej pory rozmachem przygotowaliśmy akcję Narodowego Czytania, równie udane były przedsięwzięcia Biblioteki Kraków zorganizowane w ramach tegorocznej edycji Nocy Poezji, czy projektu „Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU”. Dbamy też o zmianę przestrzeni i wyposażenia bibliotek. W chwili obecnej trwa remont Filii nr 53 w os. Stalowym 12. Dawne pomieszczenia biurowe, które zajmowała administracja Nowohuckiej Biblioteki Publicznej zostały przeznaczone na pracownię digitalizacji oraz Oddział dla dzieci. Pięćdziesięciometrowa sala została zaprojektowana, jako wielofunkcyjna przestrzeń, w której znajdzie się strefa najmłodszych czytelników, wygodne miejsce dla rodziców i opiekunów, stanowisko komputerowe oraz strefa starszych dzieci. Kolorowe, przestronne wnętrza zostaną wyposażone w nowe regały biblioteczne na książki i audiobooki, wygodne fotele i pufy. Część regałów będzie wyposażona w kółka, aby bibliotekarz mógł łatwo przearanżować przestrzeń w zależności od podejmowanych działań.

Mamy nadzieję, że kolorowa sala wyposażona w wygodne meble, pełna interesujących książek, audiobooków i gier oraz ciekawe zajęcia przygotowane przez bibliotekarzy zachęcą najmłodszych mieszkańców Krakowa, a zwłaszcza Dzielnicy XVIII, oraz ich rodziców i opiekunów do spędzania czasu wolnego w bibliotece.

Zapraszamy do odwiedzania krakowskich bibliotek oraz do korzystania z naszych zbiorów i usług.

Izabela Ronkiewicz-Brağiel

Powrót do piękna i estetyki

Przeglądając księgarskie półki i strony internetowe w poszukiwaniu nowości wydawniczych, które mogłabym rekomendować do zakupu dla oddziałów dla dzieci Biblioteki Kraków moją uwagę przykuła książka wyróżniająca się niezwykle oszczędną w kolorystyce i formie okładką. Biorąc ją do ręki nie rozczarowałam się. „Cudowna broda szacha” autorstwa Anny Świrszczyńskiej zachwycała mnie nie tylko pod względem literackim, ale też edytorskim i ilustracyjnym.

W książce znajdują się cztery wierszowane opowieści, tytułowa „Cudowna broda szacha” oraz „Dziwny tygrys”, „O chciwym Achmedzie” i „Przygody ananasa”. W orientalnej, tajemniczej scenerii, przypominającej klimatem „Opowieści z 1001 nocy” toczą się opowieści o ponadczasowych, uniwersalnych problemach: o potrzebie akceptacji, o złych skutkach chciwości, czy nadmiernym przywiązywaniu do czegoś mało ważnego, ucząc przy okazji otwartości na inne kultury, obyczaje i zachowania.

Poetka Anna Świrszczyńska (urodzona w Warszawie 7 II 1909 r., zmarła w Krakowie 30 IX 1984 r.) zadebiutowała jeszcze przed II wojną światową, w roku 1930, wierszem „Śnieg” opublikowanym w czasopiśmie „Płomyk”. Sześć lat później ukazał się jej pierwszy tom poezji. Tworzyła nie tylko wiersze, ale też utwory teatralne, słuchowiska radiowe, bajki, opracowania legend oraz inne utwory dla dzieci i młodzieży. „Cudowną brodę szacha” napisała pięknym dynamicznym językiem, szczerze używając środków poetyckich, które pobudzają wyobraźnię i pozwalają z łatwością przenieść się w świat orientu, pełen intensywnych barw, zapachów, gwaru i ruchu.

Tekst, warstwa typograficzna oraz oszczędne w formie, wykonane charakterystyczną grubą kreską ilustracje tworzą spójną całość. Jan Lenica (urodzony 4 I 1928 r. w Poznaniu, zmarł 5 X 2001 r. w Berlinie), autor ilustracji, był twórcą niezwykle wszechstronnym. To znany artysta plastyk, reżyser filmów animowanych, autor scenografii i kostiumów teatralnych, jeden z twórców polskiej szkoły plakatu.

Na kartach książki pojawia się czcionka różnej wielkości i koloru, która nie tylko pomaga w zrozumieniu tekstu, ale też zachęca początkujących czytelników po podejmowaniu samodzielnych prób przeczytania choćby fragmentu wiersza.

Książka ukazała się po raz pierwszy w Warszawie, w Wydawnictwie Czytelnik w roku 1959, a dzięki Wydawnictwu Muza, Muzeum Książki Dziecięcej oraz dofinansowaniu ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego trafia do rąk współczesnego czytelnika. Rekomendacji dla reedycji tej książki udzieliła prof. zw. dr hab. Joanna Papuzińska-Beksiak pisząc w niej m.in. „[...] Inicjatywę przywracania dzisiejszym pokoleniom dzieci i rodziców skarbowi polskiej szkoły ilustracji uważam za bardzo cenną i przyczyniającą się do krzewienia kultury czytelniczej, otwierającą możliwość obcowania z książką jako pięknym przedmiotem, niepowtarzalnym i z niczym nieporównywalnym nośnikiem wartości estetycznych.[...]”.

Trzymając w ręku reprint tej pięknej książki trudno przecenić kunszt i artystyczne bogactwo książki dla dzieci okresu PRL-u. Na szczęście na bibliotecznych półkach można znaleźć jeszcze pierwsze wydanie tej edytorskiej i literackiej „PeReLki” oraz wiele innych, które nie miały szczęścia być powtórnie wydane. Zachęcam do poszukiwań.

Izabela Ronkiewicz-Bragiel

fol. Monika Gadulska

Świrszczyńska A., *Cudowna broda szacha*, il. Jan Lenica, Warszawa: Muza, 2015

Filia nr 1

Biblioteka funkcjonuje pod adresem Dietla 80/82 od lat pięćdziesiątych XX wieku. Wcześniej przez dwa lata mieściła się przy ul. Starowiśnej. Filia ma bardzo dobrą lokalizację w ścisłym centrum Dzielnicy I, niedaleko Rynku Głównego, z bardzo dobrym dojazdem praktycznie z każdej strony miasta.

Wcześniej funkcjonowała jako oddział Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, a od 1994 roku jako Filia nr 4 Śródmiejskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie. Przez lata zmieniał się zarówno zakres działalności filii, jak i jej działy. Do 2005 roku filia posiadała również oddział dla dzieci. Po jego przeniesieniu do Filii nr 3 na tym miejscu powstała nowoczesna czytelnia z czterema stanowiskami komputerowymi dla czytelników z bezpłatnym dostępem do Internetu.

Po remoncie w grudniu 2015 roku Filia zmieniła diametralnie swój wygląd i dzięki ciekawemu projektowi zyskała bardzo nowoczesny i efektowny wystrój.

Obecnie w skład placówki wchodzi wypożyczalnia i czytelnia, która pełni rolę czytelni komputerowej oraz czytelni czasopism i księgozbioru podręcznego. Czytelnia jest pomieszczeniem klimatyzowanym. Użytkownicy mają duży komfort pracy, zwłaszcza w czasie letnich upałów.

Biblioteka oferuje czytelnikom literaturę piękną, popularnonaukową oraz audiobooki. Łącznie posiada około 11 700 książek i ponad 400 audiobooków. Do końca 2017 roku księgozbiór powiększył się jeszcze o duży zakup nowości czytelniczych i audiobooków.

fol. Michał Kózka

W czytelni czasopism dostępne są następujące tytuły: *Dziennik Polski*, *Przekrój*, *Przyjaciółka*, *National Geographic*, *Informator Biblioteki Kraków*, dodatkowo otrzymujemy od czytelników takie periodyki jak: *Głos Seniora*, *Kraków.pl*, *Kraków, Karnet*, *Polonia Christiana* oraz nieregularnie czasopisma kolorowe.

W minionym okresie uzyskaliśmy certyfikat Miejsce Przyjazne Seniorom. Organizujemy spotkania z ciekawymi ludźmi ze świata kultury, literatury, sztuki. Naszymi gośćmi byli m.in.: prof. Marek Karwala, red. Mieczysław Czuma, red. Leszek Mazan, Teresa Oleś-Owczarek, Aneta Kielan, Irena Kaczmarczyk, Andrzej Warzecha, prof. Stanisław Bryndza-Stabro, Agnieszka Bryndza-Stabro oraz inni krakowscy twórcy.

Prowadziliśmy też indywidualne i grupowe szkolenia komputerowe dla osób chcących podnieść swoje umiejętności z obsługi komputera i Internetu. Przy współpracy z Narodowym Bankiem Polskim zrealizowaliśmy dwa projekty edukacyjne dla seniorów dotyczące szkoleń z bankowości elektronicznej.

Cyklicznie prowadzimy przeglądy nowości w Klubie Kazimierz, gdzie przy współpracy z Dariuszem Łanochą prezentujemy wybrane pozycje książkowe użytkownikom Klubu. Filia uczestniczy także w wielu projektach i programach organizowanych przez Bibliotekę Kraków i inne instytucje: np. Konkursie „Czytelnik Roku”, Małopolskich Dniach Książki „Książka i Róża”, Budżecie Obywatelskim itp.

Nawiązaliśmy współpracę z VIII Liceum Ogólnokształcącym, Gimnazjum nr 1 w Krakowie, Zespołem Szkół Zawodowych Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, Zespołem Szkół Zawodowych Nr 1 w Krakowie, z Klubem Kazimierz i innymi.

Organizowaliśmy duże wystawy fotografii red. Jacka Balcewicza m.in. „Lipsk”, „Herby Krakowa”, „Luterańskie katedry Niemiec”. We wrześniu br. zorganizowaliśmy wernisaz wystawy fotografii red. Jacka Balcewicza – „48H Budapeszt 2017”. Swoją obecnością zaszczytili nas konsul honorowy Węgier dr Sandor Nedeczky, Radni Dzielnicy V z Budapesztu oraz Radni Dzielnicy I w Krakowie wraz z przewodniczącym Tomaszem Darosem. W czasie pokazu zorganizowana została wystawa książek literatury węgierskiej, która zainteresowała delegację z Węgier. Na pamiątkę spotkania otrzymaliśmy z konsulatu książkę Ferencza Molnara „Galicja 1914–1915. Zapiski korespondenta wojennego” wraz z dedykacją. Wystawę można oglądać do końca grudnia w godzinach pracy Biblioteki.

Obecnie w pracy wykorzystujemy nowoczesny sprzęt: telewizor plazmowy, komputer dla osób słabowidzących oraz kserokoparkę.

Od 1 października wydłużono godziny pracy Filii, zapraszamy do odwiedzin od poniedziałku do piątku od godziny 9.00–19.00, a w czwartki od godziny 12.00–19.00.

Marian Żak

Wyróżnienie jury dla Biblioteki Kraków w plebiscycie SŁONECZNIKI 2017

fot. Paulina Knapik

24 września 2017 roku odbyła się gala finałowa plebiscytu Słoneczniki 2017 organizowanego już po raz siódmy w Krakowie przez portal czasdzieci.pl. Inicjatywa ma na celu wybrać najbardziej rozwojową propozycję dla dzieci w wieku 0-14 lat, zajęcia w większości zgłaszane są przez rodziców. To oni najlepiej wiedzą, z których inicjatyw ich dziecko wyniosło najwięcej i które okazały się dla ich pociech najatrakcyjniejsze. Nagroda przyznawana jest w sześciu kategoriach wzorowanych na koncepcji inteligencji wielorakich opracowanej przez Howarda Gardnera. Są to:

- Język – dotyczy doskonalenia inteligencji językowej,
- Logika – dotyczy doskonalenia inteligencji logicznej/matematycznej,
- Sztuki Wizualne – dotyczy kształtowania inteligencji wizualno-przestrzennej,
- Muzyka – dotyczy kształtowania inteligencji muzycznej,
- Ruch – dotyczy rozwijania inteligencji ruchowej,
- Przyroda – dotyczy doskonalenia inteligencji przyrodniczej.

Wśród inicjatyw nominowanych znalazły się zajęcia organizowane przez Bibliotekę Kraków:

W kategorii logika:

- Turniej Szachowy dla Dzieci organizowany przez Filię nr 45 przy ulicy Teliży 24.

W kategorii język:

- zajęcia konwersacyjne z języka angielskiego organizowane przez Filię nr 47 na os. Dywizjonu 303 nr 1,
- zajęcia i warsztaty z elementami biblioterapii „Maski wstydu” i „Sekrety smutku” odbywające się w Filii nr 7 przy Al. Pokoju 33,
- cykl zajęć dla dzieci i rodziców pt. „Godziny dla rodziny” organizowany w Oddziale dla Dzieci Filii nr 56 w os. Zgody 7, Filii nr 49 w os. Tysiąclecia 42, Filii nr 50 w os. Kościuszkowskim 5 oraz Filii nr 52 w os. Na Stoku 1.

W kategorii sztuki wizualne:

- warsztaty filmowe prowadzone przez Grzegorza Zaricznego w Filii nr 48 w os. Bohaterów Września 26.

Dzięki inicjatywie Czytelników wyróżnienie jury zdobył cykl zajęć „Godziny dla rodziny”. Pozostałe Filie otrzymały dyplom z podziękowaniem za nieoceniony wkład w rozwój dzieci. Wszystkim zaangażowanym w prowadzenie zajęć serdecznie gratulujemy i dziękujemy, a Czytelników zapraszamy na udział w zajęciach realizowanych w Bibliotece Kraków. Szczegóły znajdą Państwo w „Informatorze Biblioteki Kraków” oraz na stronie internetowej www.biblioteka.krakow.pl.

Jolanta Oleksa

Zajęcia regularne

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42

tel. 12 648-50-69

„E-senior” – każdy wtorek i czwartek godz. 12.00

Uczestnicy zostaną zapoznani z podstawami obsługi komputera, programów tekstowych i graficznych oraz sprawnego wyszukiwania informacji w Internecie. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii bibliotecznej.

Filia nr 55

os. Teatralne 25

tel. 12 644-40-46

„E-senior” – każdy wtorek godz. 8.00–9.00

Uczestnicy zostaną zapoznani z podstawami obsługi komputera, programów tekstowych i graficznych oraz sprawnego wyszukiwania informacji w Internecie. Konieczne wcześniejsze zapisy w Filii. Zajęcia skierowane do czytelników 50+.

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1

tel. 12 412-49-55

„Proszę dzieci oto Miś!” – każda środa godz. 16.00–18.00

Z okazji Światowego Dnia Pluszowego Misia Biblioteka Kraków zaprasza na głośne czytanie o przygodach Misia Pako, Misia Guziczka, Misia Paddingtona, Misia Uszatka, Kubusia Puchatka i ich przyjaciół. Przewidziano wykonywanie, różnymi technikami, ilustracji do wysłuchanych opowieści oraz portretów ulubionych misiów.

Filia nr 21

Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59

tel. 797-301-021

„E-senior” – każdy czwartek godz. 11.00–15.00

Cykl indywidualnych warsztatów dla dorosłych mających na celu rozwiązywanie wszelkich problemów związanych z obsługą urządzeń mobilnych: smartfonem, tabletem oraz komputerem. Nie są prowadzone zajęcia z obsługi bankowości internetowej. Konieczne wcześniejsze zapisy w bibliotece.

► 2 listopada

Filia nr 21

Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59

tel. 797-301-022

„Pauza rzeczywistości” – w godzinach otwarcia biblioteki

Wystawa fotografii Piotra Milca, przedstawiająca tajemnicze, jeszcze nie w pełni odkryte miejsca w Krakowie. Zdjęcia ukazują nie tylko centrum miasta, ale także inne tereny, jak Nowa Huta, twierdze, czy krakowskie kopce.

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11

tel. 797-301-003

„Historie dobrze opowiedziane – raz jeszcze” – w godzinach otwarcia biblioteki

Wystawa fotogramów prac malarskich Rocha Urbaniaka – malarza, ilustratora i twórcy komiksów.

Filia nr 46

ul. św. Kingi 8

tel. 797-024-011

„Polskie Madonny” – w godzinach otwarcia biblioteki

Wystawa rzeźb i płaskorzeźb wykonanych w drewnie przez krakowskiego artystę-amatora Jacka Ożoga.

Filia nr 49
os. Tysiąclecia 42
tel. 12 648-50-69

„Esy-floresy językowe” – w godzinach otwarcia biblioteki

Lubicie wyzwania? Zmierzcie się z zagadkami językowymi i spróbujcie wyartykułować trudne wierszyki *łamiące języki*. Zajęcia literacko-edukacyjne dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym.

Terminy uzgadniane są na bieżąco z osobami zainteresowanymi.

► 3 listopada

Filia nr 20
ul. Opolska 37
tel. 797-301-026

Galeria Ekslibrisu Biblioteki Kraków

„Ekslibrisy Joanny Budzyńskiej-Sycz” – wystawa czynna w godzinach otwarcia biblioteki

Wernisaż wystawy Joanny Budzyńskiej – Sycz – godz. 17:00

Joanna Budzyńska-Sycz (ur. w 1985 r.), absolwentka malarstwa na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Zajmuje się malarstwem olejnym i akrylowym, rysunkiem, ilustracją dla dzieci i grafiką warsztatową. Od 2010 roku dużą rolę w jej twórczości pełni ekslibris. O swojej twórczości pisze: „Interesuje mnie człowiek, jego słaba kondycja we współczesnym świecie, historia mojego narodu, ale odwołuję się również do wielu mitologii oraz Biblii, które są na trwałe wpisane w naszą europejską podświadomość. Może czasami niektóre z prac wydają się mocno okrutne, inne perwersyjnie wręcz zmysłowe, jeszcze inne – refleksyjne”. Wystawa zorganizowana została we współpracy z panem Jackiem Owczarkiem, kolekcjonerem ekslibrisów. Serdecznie zapraszamy!

Filia nr 21
Wypożyczalnia dla Dorosłych
ul. Królewska 59
tel. 797-301-021

„Ludzie Krowodrzy – Stanisław Koczwański” – godz. 19.15

Prof. Stanisław Koczwański był wybitnym specjalistą z zakresu inżynierii leśnej, długoletnim kierownikiem Katedry Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Był także poetą. W 2006 roku wydał tomik *Umysłem i sercem*, a następnie w 2008 roku *Równoczesność*. Poezja towarzyszyła Profesorowi przez całe życie. Sam nazywał siebie skromnym sługą muzy Erato, twierdząc: „piszę, bo muszę (...) poezja to zwierciadło przechodzące po gościńcach świata, to królestwo wyobraźni w świecie ducha”. Podczas spotkania Profesora będą wspominać: jego córka Ewa Koczwańska, przyjaciele oraz współpracownicy. Prowadzenie: Łukasz Mańczyk.

► 4 listopada

Filia nr 45
Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa
ul. Teligi 24
tel. 797-024-019

„Mąż i żona” – godz. 10.00

Pokaz zarejestrowanego na DVD przedstawienia Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej *Mąż i żona* na podstawie sztuki Aleksandra Fredry w reżyserii Włodzimierza Nurkowskiego.

Spotkanie adresowane do Seniorów.

► 6 listopada

Filia nr 21
Wypożyczalnia dla Dorosłych
ul. Królewska 59
tel. 797-301-021

„Plakaty” – w godzinach otwarcia biblioteki

Marta Toporowska-Lazur z zawodu i zamiłowania jest grafiką i rysownikiem. Ukończyła Katowicką Akademię Sztuk Pięknych, była stypendystką Socrates/Erasmus w Universidadade do Porto w Portugalii. Zawodowo zajmuje się projektowaniem graficznym oraz ilustracją, prowadzi także warsztaty artystyczne dla dzieci i dorosłych. Wydała trzy książki dla dzieci *Nuda story*, *Sobą być* i *Przygody allozaura Artura*. Prace autorki prezentowane były na wielu wystawach krajowych i zagranicznych m.in. w Gliwicach, Chicago, Moskwie, Francji, Mons, Gabrovo, Katowicach.

Krakowska Książka Miesiąca

„Dom czterdziestu wieszczów”

Kilka lat temu ukazała się, wydana przez Wydawnictwo „Znak”, książka Joanny Olczak-Ronikierowej „Wtedy. O powojennym Krakowie”. Najpiękniejszym i najpogodniejszym fragmentem autobiografii autorki jest opis życia w Krakowie, tuż po wojnie, w kamienicy przy ulicy Krupniczej 22, tj. w Domu Literatów, gdzie po okupacji znalazła schronienie wraz ze swoją matką (Hanną Mortkowicz-Olczakową) i babką (Janiną Mortkowiczową).

Muzy wciąż czuwają nad Krupniczą i niedawno ukazała się kolejna pozycja, poświęcona w całości dziejom niezwykłej kamienicy – „Wszystkie drogi prowadzą na Krupniczą. O Domu Literatów” autorstwa Anny Grochowskiej, absolwentki filologii polskiej i historii sztuki, doktorantki Wydziału Polonistyki UJ. Autorka otrzymała w roku 2014 stypendium twórcze Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego za projekt, którego owocem jest niniejsza książka. Publikacja wydana została pod patronatem Krakowa Miasta Literatury UNESCO.

Dom Związku Literatów Polskich działał przy ul. Krupniczej od 1945 do 1995 roku. Mieszkali w nim wraz z rodzinami poeci, pisarze i działacze Związku m.in.: Stefan Kisielewski, Jerzy Andrzejewski, Sławomir Mrożek, Adam Polewka, Stanisław Dygat, Leon Kruczkowski, Kazimierz Brandys, Halina Poświatowska, Wisława Szymborska. Mieszkała również Konstancy Ildelfons Gałczyński, twórca określenia „dom czterdziestu wieszczów”, używanego w wymiennie z nazwami „literacki kołchoz”, czy też „czworaki dla literatów”, wskazujących to samo miejsce na mapie Krakowa. Z córką Konstantego Ildelfonsa, Kirą, przyjaźniła się mała Joasia Olczakówna. Za dziećmi Adama Polewki z dubeltówką biegał Zbigniew Mehoffer, syn malarza. Znajdujemy tutaj elementy biografii pisarzy i poetów, okraszone komicznymi, ale często także ogromnie smutnymi historiami z życia, przez których pryzmat widzimy ich twórczość w zupełnie nowym świetle.

Dla literatów, którzy znaleźli w nim schronienie, budynek był jednocześnie wybawieniem i przekleństwem. Dlaczego? Nie da się opowiedzieć

Wszystkie drogi prowadzą na Krupniczą

ANNA GROCHOWSKA

Grochowska A., *Wszystkie drogi prowadzą na Krupniczą. O Domu Literatów*, Kraków: Księgarnia Akademicka, 2017

w skrócie, książkę trzeba przeczytać. A czyta się ją jednym tchem. Napisa-na jest z humorem, lekkim przymrużeniem oka, a jednocześnie ciepło i z dużą wyrozumiałością dla bohaterów. Wydaje się, jakby autorka znała ich wszystkich osobiście. Tak wspina-ły wynik można osiągnąć łącząc umiejętność słuchania z empatią i ciężką pracą nad dokumentami archiwalnymi. Przeglądając bibliografię na końcu książki chylę czoło przed ogromem pracy wykonanej przez Panią Annę Grochowską.

Czytelnicy, którym spodoba się książka, z pewnością będą z niecierpliwością czekać na nowy film: „Dom Pod Wiecznym Piórem” w reżyserii Marka Gajczaka i według scenariusza Jana Polewki. Podobno już rozpoczęto przygotowania, ruszyły zdjęcia. Myślę, że tytuł mówi sam za siebie i motyw przewodni jest oczywisty. Wystarczy powiedzieć, że autor scenariusza urodził się w roku 1945 i był jednym z tych dzieciaków, do których chciał strzelać z dubeltówki Zbigniew Mehoffer. Co ciekawe – według Anny Grochowskiej – Jan Polewka nadal mieszka w Domu Literatów.

Maria Mazur-Prokopiuk

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY

KRAKÓW

MIASTO – LUDZIE – ZDARZENIA

Zapraszamy do prenumeraty „Krakowa” w roku 2018

Kontakt: prenumerata@krakow.krakow.pl
tel. 12/222-00-14, 661-22-82-82
www.miesiecznikkrakow.pl

Przygody Wilka

„Przygody Wilka” to seria książek o sympatycznym Wilku z Dalekiego Lasu wydawana przez Wydawnictwo Adamada od 2015 roku. W 2016 roku seria została wyróżniona przez Komitet Ochrony Praw Dziecka (Świat Przyjazny Dziecku). Przygody Wilka tworzy francuski duet: Orianne Lallemand – autorka tekstów i Eléonore Thuillier – ilustratorka.

Długą drogę przebył Wilk, odkąd z tchórzliwego, bojącego się własnego cienia, stał się wszędobylskim, ciekawym świata podróżnikiem. Bał się ciemności, więc spał przy zapalonym świetle, bał się szelestu, lasu i własnego cienia. Mama i tata wysyłają go w świat, aby stał się swoim własnym Wilczek stopniowo przełamuje strach, odnajduje miejsce w Dalekim Lesie i zdobywa oddanych przyjaciół, od tej chwili nigdy się już nie boi („O Wilku, który bał się własnego cienia”). Jest tak odważny, że postanawia wybrać się w podróż dookoła świata („O Wilku, który podróżował po świecie”), a dzieci wraz z nim poznają najsłynniejsze miasta, zabytki, różne kultury i kuchnie świata. Okazją do rozmowy o podróżach i możliwości poruszania się po świecie różnymi środkami transportu jest opowieść „O Wilku, który nie lubił chodzić”. W podróży Wilczek zawsze tęskni za swoimi oddanymi przyjaciółmi, którzy chętnie służą mu radą i pomocą. W historii „O Wilku, który został gwiazdą rocka” bohater poszukuje artystycznej drogi, w odkrywaniu swoich talentów jest niestrudzony, a jego przyjaciele, co rusz odkrywają jego artystyczne zdolności. Kiedy Wilk postanawia upiec szarlotkę na wiosenne przyjęcie w lesie, przekonuje się, jak ważna jest wzajemna pomoc. W poszu-

kiwaniu składników na ciasto trafia do Baśniowego Lasu, gdzie spotyka postaci z bajek, w których występował, jako czarny charakter. Dochodzi do zabawnej komedii omyłek, z której Wilk, dzięki swej otwartości i życzliwości wychodzi bogatszy o nowe doświadczenia i przyjaźnie („O Wilku, który trafił do Baśniowego Lasu”). Uroczy i pogodny Wilczek miewa też gorsze dni, jak ten kiedy przestaje mu się podobać jego czarne futro. Przez cały tydzień przyozdabia futro na różne sposoby, różnymi kolorami, aby dojść do wniosku, że najlepiej czuje się w skórze wilka („O Wilku, który chciał zmienić kolor”).

Książki o Wilku z Dalekiego Lasu są oryginalne i inspirujące. Przygody głównego bohatera uczą dzieci życzliwości, otwartości i odwagi. Pokazują, że warto przełamywać strach, aby móc zdobywać świat i przyjaciół, rozwijać zainteresowania i pozostawać sobą. Przygody Wilka opisane są w sposób lekki i zabawny. Tekst doskonale przetłumaczony przez Iwonę Janczy. Kolorowe, niepowtarzalne ilustracje, pięknie ilustrują perypetie głównego bohatera.

Maria Twardowska-Hadyniak

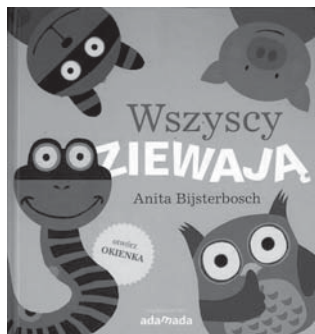
Lallemand O., *Przygody Wilka*, Gdańsk: Wydawnictwo Adamada, 2015–2017

„Wszyscy ziewają!”

Jeśli Wasze dzieci nie chcą spać, przeczytajcie im koniecznie książkę „Wszyscy ziewają”. Autorką jest holenderska pisarka i ilustratorka Anita Bijsterbosch. Jest to książka z okienkami, w których ukazują się pyszczki dziesięciu zwierzątek i buzia bobasa. Książka jest uwielbiana przez dzieci i rodziców na całym świecie, zdobyła nagrodę Kirkus Reviews Best Picture Book of 2016, jako najlepsza książka obrazkowa dla dzieci w wieku 2–6 lat. Książka liczy 30 stron, po lewej stronie znajduje się krótki tekst prezentujący dane zwierzątko, a po prawej jego ilustracja. Podczas czytania najmłodsi nie tylko bawią się w otwieranie i zamykanie buziek, ale poznają też zwierzęta, którym można policzyć ząbki, co z kolei jest dobrym pretekstem do rozmowy na temat higieny. Książka „Wszyscy ziewają” rozwija percepcję u dzieci, może służyć do nauki kolorów, poznawania kształtów i wzorów (spiczaste uszka, okrągłe buzie, pasia-

sty wąż) oraz naśladowania dźwięków zwierząt. Książka ma twardą okładkę, kartki są z grubego i błyszczącego papieru, ilustracje są przejrzyste, bardzo kolorowe i wesołe (wszyscy mają uśmiechnięte buźki). Ostatnia strona, na której wszystkie ziewające maluchy śpią może posłużyć do nauki liczenia do dziesięciu. Książka „Wszyscy ziewają” Anity Bijsterbosch uczy, bawi i umila najmłodszym zasypianie.

Maria Twardowska-Hadyniak

Bijsterbosch A., *Wszyscy ziewają*, Gdańsk: Wydawnictwo Adamada, 2016

Filia nr 45
Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa
ul. Teligi 24

tel. 797-024-019

„III Turniej Szachowy Biblioteki Kraków dla Dzieci”

Zapisy do udziału w otwartym turnieju szachowym (7 rund systemem szwajcarskim) dla dzieci przyjmowane są do 17 listopada 2017 w godzinach otwarcia biblioteki. Sędzią głównym zawodów będzie arbiter klasy FIDE Stanisław Cichorz.

Turniej odbędzie się 18 listopada w godzinach 14.00–18.00.

Filia nr 54
os. Młodości 8
tel. 12 644-13-22

„Kompozycje roślinne Ady Czudy” – w godzinach otwarcia biblioteki

Wystawa zdjęć dokumentujących dotychczasowe dokonania florystyczne artystki amatorki – Władysławy Czudy. Bukiety powstałe z zasuszonych roślin ułożone zostały z niezwykłym wyczuciem formy i koloru. Fotografie stanowią będą nietuzinkową ozdobę bibliotecznego wnętrza. Władysława „Ada” Czuda – autorka wydanych własnym nakładem tomików poetyckich pt. „W zupełnie starym stylu” i „Życie w rymy zaplątane”, członkini Podgórskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Karola Wojtyły i Małopolskiego Stowarzyszenia Twórców Kultury w Krakowie, uczestniczka warsztatów literackich prowadzonych przez Andrzeja Warzechę w Galerii Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych „Stańczyk”, miłośniczka turystyki górskiej, znawczyni medycyny niekonwencjonalnej i ziołolecznictwa. Zebrane przez siebie i zasuszone rośliny, układa w niepowtarzalne bukiety, które fotografuje wspólnie z synem Jarosławem. Zdjęcia kompozycji kwiatowych prezentowała na licznych wystawach organizowanych w Galerii „Stańczyk”, Nowohuckiej Bibliotece Publicznej oraz przez stowarzyszenia, do których należy.

Filia nr 4
ul. Bobrowskiego 11
tel. 12 412-76-91

„Mój kochany zwierzyniec” – godz. 10.00

Spotkanie dla czytelników w wieku 7–9 lat z krakowską pisarką, autorką książek dla dzieci Ewą Stadtmüller. Tematem przewodnim będą wierszyki i opowiadania o zwierzętach.

Filia nr 20
ul. Opolska 37
tel. 797-301-027

„Korowód bajkowych postaci” – godz. 10.00

Spotkanie dla najmłodszych czytelników z okazji Światowego Dnia Postaci z Bajek. Podczas zajęć przewidziano głośne czytanie fragmentów bajek, zagadki, grę planszową *Śpiące Królowny*. Bardzo mile widziane przebranie za bajkową postać.

► 7 listopada

Filia nr 21
Czytelnia Naukowa
ul. Królewska 59
tel. 797-301-022

„Pauza rzeczywistości” – godz. 18.30

Wernisaż wystawy zdjęć Piotra Milca, mieszkańca Krowodrzy i pasjonata fotografii. Głównym tematem jego zdjęć są krajobrazy, szczególnie ukochane góry, a także Kraków, jego rodzinne miasto. Odkrywa w nim mało znane miejsca, do których zwykle nie docierają turyści.

► 8 listopada

Filia nr 48
os. Bohaterów Września 26
tel. 12 645-95-27

„Idzie Pani Jesień” – godz. 10.00

Głośne czytanie bajek, opowiadań i wierszy najmłodszym czytelnikom biblioteki połączone z zabawami ruchowymi. Dzieci będą mogły posłuchać bajek i wierszy o tematyce jesiennej. Zapisy w bibliotece.

Filia nr 54
os. Młodości 8
tel. 12 644-13-22

„Niepodległość w poezji Stefana Wierzbę” – godz. 11.00

Podczas spotkania zaprezentowane zostaną wiersze Stefana Wierzbę – kapitana Wojska Polskiego w stanie spoczynku – z tomiku poetyckiego *Wstań, Polsko moja*. Uczestnicy imprezy będą mieli również okazję do zapoznania się z bieżącą działalnością autora, obecnie mieszkańca Nowej Huty. Stefan Wierzbę: reżyser, poeta, recytator, scenarzysta – twórca własnego programu parateatralnego *Misterium Narodu Polskiego „Wstań, Polsko moja!”*, noszący podtytuł *Wieczór wspomnień i jedności narodowej – Patriotyczny Program Odnowy Ducha Narodu Polskiego*. Pełen patriotycznych treści program prezentowano w różnych instytucjach (szkoły, kościoły, ośrodki kultury etc.), a także imprezach plenerowych. Stefan Wierzbę jest określany jako specjalista od odnowy ducha narodowego.

Filia nr 2
ul. Krakowska 29
tel. 12 422-92-43

„Zemsta jest kwestią stylu” – godz. 16.30

Spotkanie odbędzie się w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki. Klubowicze zapoznają się z biografią Rosalie Ham. Odkryją kulisy debiutanckiej powieści „Projektantka”, która zyskała szerokie grono czytelników na całym świecie. Wielowątkowa, pełna ironii fabuła oraz ekscentryczni bohaterowie będą przedmiotem dyskusji podczas spotkania.

Filia nr 52
os. Na Stoku 1
tel. 12 645-29-52

„Trudna sztuka jedzenia pałeczkami” – godz. 17.00

Zajęcia literacko-plastyczne dla rodziców z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, przygotowane w oparciu o audiobook *Koreańskie przygody Fenka* Magdaleny Grucy.

Filia nr 56
Oddział dla Dzieci i Młodzieży
os. Zgody 7
tel. 12 642-16-43

„Kochamy Misie – Dzień Pluszowego Misia” – godz. 17.00

Zajęcia dla dzieci, podczas których uczestnicy poznają opowieści o misio- wych, bajkowych bohaterach, a także przedstawią własne misie-przytulanki. Przewidziano wykonanie pracy plastycznej, a także zabawę literacką.

► 9 listopada

Filia nr 12
ul. Łąkowa 27
tel. 12 417-26-37

„Poznajemy historię książki” – godz. 10.00

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym, podczas których zostaną przekazane informacje na temat pracy bibliotekarza, a także roli książki w życiu człowieka. Dodatkowym elementem zajęć będzie prezentacja dotycząca historii książki i bibliotek.

Filia nr 20
ul. Opolska 37
tel. 797-301-027

„Mikołajek i ja” – godz. 10.00

Zajęcia dla uczniów klas II i III szkoły podstawowej, podczas których dzieci podejmą próbę stworzenia własnego opowiadania o tytule *Mikołajek i ja*. Inspiracją będzie książka *Przygody Mikołajka*.

Filia nr 21
Czytelnia Naukowa
ul. Królewska 59
tel. 797-301-022

„Krakowska Książka Miesiąca” – godz. 18.00

Anna Grochowska za książkę „Wszystkie drogi prowadzą na Krupniczą. O domu Literatów” uhonorowana została Nagrodą Krakowska Książka Miesiąca Listopada. Spotkanie z autorką poprowadzi Bronisław Maj.

Polecamy dzieciom i rodzicom

Lekcja historii z przymrużeniem oka

foto: Paulina Knapik

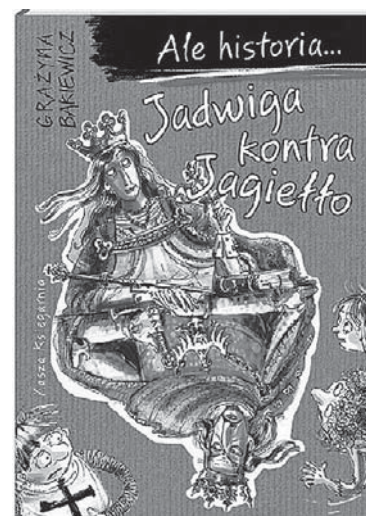
We współczesnym świecie, w którym dominują urządzenia elektroniczne i coraz szybszy postęp technologiczny, nie zdziwi pewnie młodych czytelników podróż kapsułą czasu, czy posiadanie komunikatora do łączenia z bazami informacyjnymi. Co może jednak łączyć te nowoczesne formy komunikacji z lekcją historii? Okazuje się, że jest to książka Grażyny Bąkiewicz „Jadwiga kontra Jagiełło” adresowana do czytelników w wieku powyżej 9 lat.

Książka jest trzecim tomem serii „Ale historia...” wydawanej przez Wydawnictwo „Nasza Księgarnia”. W serii ukazały się już powieści „Mieszko, ty wikingu!”, „Kazimierzu skąd ta forsą?”, dosłownie kilka tygodni temu pojawiła się na rynku wydawniczym czwarta część „Zygmuncie, i kto tu rządzi?”. W 2016 r. pierwszy tom otrzymał wyróżnienie 23. edycji Ogólnopolskiej Nagrody Literackiej im. Kornela Makuszyńskiego. Celem serii było stworzenie opowiadań prezentujących w ciekawy i atrakcyjny sposób, dla współczesnego odbiorcy, faktów historycznych z życia władców polskich oraz czasów, w których żyli. Bohaterami serii są Karol zwany Grubym, Aleks, Stoni, Jola, Ola i Zuzka. W każdej opowieści jeden z szóstki nastolatków jest głównym bohaterem, pozostali występują na drugim planie.

Przewodnikiem po trzeciej części serii został Gruby, smakosz słodczy, poszukiwacz przepisów na cukierki, producent domowych tęczowych landrynek. Akcja opowieści rozgrywa się w przyszłości, w której mieszkańcy poruszają się za pośrednictwem kapsuły przenoszącej w czasie i przestrzeni, a do uzyskiwania informacji wykorzystują komunikatory. Książka „Jadwiga kontra Jagiełło” posiada kompozycję szkatułkową – czytelnicy poznają dwie opowieści. Akcja jednej rozgrywa się w szkole podczas lekcji historii pt. „Władysław Jagiełło”, którą prowadzi pan Cebula. W trakcie zajęć opowiadana jest druga historia dotycząca Jadwigi oraz wielkiego księcia litewskiego Jagiełły. Jak to możli-

we? Otóż pan Cebula to kreatywny i nowoczesny nauczyciel. Podczas lekcji historii zadaje uczniom problemowe pytania lub stawia hipotezy, następnie wysyła ich na wycieczki tematyczne w przeszłość w poszukiwaniu odpowiedzi na postawiony problem. Uczniowie przenoszą się do odległych czasów używając specjalnych przycisków zamontowanych przy szkolnych ławkach. Pewnie nie jeden młody czytelnik chciałby wziąć udział w takiej niezwykle przygodzie. Gruby wraz z rówieśnikami najpierw przenosi się do Krakowa 1385 roku, gdzie poznaje postać Jadwigi Andegaweńskiej, a następnie do roku 1387, w którym władzę sprawuje Jadwiga i jej mąż Władysław Jagiełło. Jest to okres, w którym planowany jest chrzest Litwy oraz wyprawa w obronie Rusi Halickiej. W dalszej podróży odwiedzają rok 1409, czas wojny z zakonem krzyżackim, biorą udział w Bitwie pod Grunwaldem oraz zwiedzają Malbork. Bohaterowie poznają nie tylko wydarzenia oraz postaci historyczne, ale też

dokończenie na s. 7 →

Bąkiewicz G., *Jadwiga kontra Jagiełło*, Warszawa: Nasza Księgarnia, 2017

O (nie)PEŁNOSPRAWNYM Kamilu

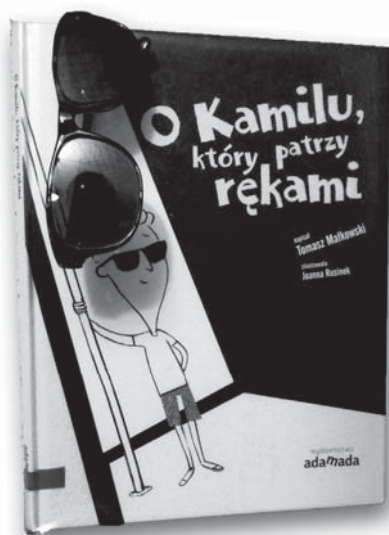
Książka Tomasza Małkowskiego zwraca uwagę i intryguje. Na okładce czytelnicy widzą uśmiechniętego chłopca w ciemnych okularach i letnim stroju, który trzyma się poręczy, a obok tytuł „O Kamilu, który patrzy rękami”. Zaintrygowana takim zestawieniem postanowiłam wypożyczyć książkę.

Publikacja składa się z dwudziestu krótkich rozdziałów o interesujących tytułach np. „Ciocia wie lepiej”, „Słonie i osy” czy „Ela karuzela”. Jest to opowieść o rodzinie, w skład której wchodzi mama, tata, 6-letnia Zuzia, 5-letni Kamil zwany „Milkim” oraz pies Lupi. Rodzice są zaangażowani w wychowanie dzieci, otaczają je miłością, wspólnie spędzają czas. Nie byłoby w tym nic nadzwyczajnego, gdyby nie to, że Kamil jest niewidomy. Tomasz Małkowski ukazał najmłodszym czytelnikom świat niewidomego chłopca, który jest wesoły, aktywny fizycznie i ma szalone pomysły. Nie jest to świat, w którym jest nudno. Kamil żyje tak jak rówieśnicy, tzn. dokucza siostrze, jeździ na rowerze, gra w piłkę, zwiedza muzeum, pomaga w obowiązkach domowych, a przy tym marzy.

W książce ukazane są różne postawy osób wobec chłopca, np. ciocia Helena nazywa go „kaleką”; rówieśnicy śmieją się z niego mówiąc „ślepy”; opiekun sali muzealnej krzyczy, by nie dotykał eksponatów. Kamil i jego rodzina nie przejmują się tymi komentarzami, choć jest im przykro. Chłopiec uczy innych zachowania wobec osób niewidomych, w efekcie koleżdy proponują mu wspólną grę w piłkę, opisują sytuację na boisku i położenie piłki, natomiast w muzeum otrzymuje zgodę na dotykanie eksponatów i poznanie ich tytułowymi „rękami”. Kamil swoją postawą i zachowaniem, daje dobry przykład dorosłym, ale też ich zawstydza. Nie potrzebuje współczucia, we wszystkim chce aktywnie uczestniczyć, a jego najserdecznym rzecznikiem jest siostra Zuzia i kochający rodzice.

Książka Tomasza Małkowskiego jest obowiązkową lekturą przede wszystkim dla dorosłych, którzy na jej podstawie mogą porozmawiać z dziećmi o osobach niewidomych i ich sytuacji w codziennym życiu. Porusza ważne tematy, problemy i zjawiska społeczne, które warto poznać. Niestety przedstawia smutną prawdę o postawach wielu dorosłych i ich bezradności wobec osób niewidomych. Jednocześnie prezentuje wzorce zachowań, uczy tolerancji, pokazuje, że mimo niepełnosprawności można realizować pasje i marzenia. Zastosowanie dużej czcionki zachęca dzieci do samodzielnego czytania, a humorystyczne ilustracje Joanny Rusinek dobrze korespondują z opisywanymi wydarzeniami. Książka dostępna jest w czternastu filiach Biblioteki Kraków.

Paulina Knapik

Małkowski T., *O Kamilu, który patrzy rękami*, Gdańsk: Adamada, 2017

dokończenie ze s. 6

→ ówczesne zwyczaje i kulturę. Odwiedzają średniowieczną kuchnię, poznają cenę słodyczy, dowiadują się, jak Jagiełło przyjmował gości, dlaczego nie zdobył siłą Malborka oraz dlaczego jadł drewnianą łyżką. To tylko kilka przykładów informacji, jakie czytelnicy znajdą w książce.

Ilustracje Artura Nowickiego doskonale uzupełniają treść, a wstawki komiksowe dodają humoru i dopełniają informacyjnie. Książka napisana przez Grażynę Bąkiewicz jest nowoczesną formą prezentacji wiedzy z zakresu historii. Pokazuje również, jak w opowieść humorystyczną wpleść

wątki historyczne, biograficzne, kulturowe nie zniechęcając czytelnika, a pobudzając w nim ciekawość i zachęcając do sięgnięcia po kolejne części serii. Doświadczenie autorki, jako historyka i nauczyciela oraz zastosowanie różnorodnych zabiegów kompozycyjnych i edytorskich przyczyniło się do tego, że seria cieszy się popularnością wśród dzieci i młodzieży, a nawet rodziców. Młodzi czytelnicy Biblioteki Kraków mieli okazję spotkać się z Grażyną Bąkiewicz w maju bieżącego roku. Pisarka gościła w czterech filiach bibliotecznych w ramach projektu „Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU”.

Paulina Knapik

► 14 listopada

Filia nr 14
ul. Ugorek 14
tel. 12 417-17-15
„Poznajemy zawody – mam przyjaciela strażnika miejskiego” – godz. 10.00

Zajęcia z cyklu *Poznajemy zawody* przeznaczone są dla dzieci w wieku przedszkolnym. Podczas spotkania pracownicy Straży Miejskiej – Maciej Necel i Roman Banasik opowiedzą o swojej trudnej pracy.

Filia nr 49
os. Tysiąclecia 42
tel. 12 648-50-69
„Portrety Stasia” – godz. 10.00

Zajęcia edukacyjne o kulturze dla dzieci w wieku przedszkolnym inspirowane postacią oraz twórczością Stanisława Wyspiańskiego w 110. rocznicę śmierci. Dzieci poznają świat sztuki oraz wykonują własne portrety.

Filia nr 43
ul. Gen. Jasińskiego 32
tel. 797-024-002
„Tradycyjne ozdoby z opłatka – świąty” – godz. 11.00

Zajęcia prowadzone przez Bogumiłę Zajęc, podczas których uczestnicy dowiedzą się, czym są tradycyjne ozdoby z opłatka – świąty, a następnie samodzielnie je wykonają.

Filia nr 21
Czytelnia Naukowa
ul. Królewska 59
tel. 797-301-022
„Izrael – podróż życia” – godz. 18.00

Druga część prezentacji dr Krystyny Stoczyńskiej przedstawiającej ciekawe oblicze Izraela, wzbogacona o opisy przygód autorki zdjęć.

► 15 listopada

Filia nr 48
os. Bohaterów Września 26
tel. 12 645-95-27
„Ciocia Jadzia. Szkoła” – godz. 13.00

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dzieci w wieku przedszkolnym. Dzieci wysłuchają fragmentów powieści Elizy Piotrowskiej „Ciocia Jadzia. Szkoła”. Zapisy w bibliotece.

Filia nr 54
os. Młodości 8
tel. 12 644-13-22
„Od ziarnka do chleba – warsztaty ekologiczno-edukacyjne” – godz. 10.00

Spotkanie dla uczniów szkoły podstawowej dotyczące procesu powstawania mąki – od siewu do wypiekania chleba. Zajęcia poprowadzi Krystyna Reinfuss-Janusz, absolwentka etnografii na Uniwersytecie Jagiellońskim, od 1989 roku związana z Muzeum Etnograficznym im. Seweryna Udzieli w Krakowie, gdzie między innymi pełniła funkcję kierownika Działu Kultury Materialnej, obecnie jest na emeryturze. Jest autorką wielu scenariuszy wystaw, które mogliśmy podziwiać nie tylko w krakowskim Muzeum Etnograficznym. Krystyna Reinfuss-Janusz jest autorką wielu interesujących publikacji, wśród których wymienić trzeba: *Historia powstania muzeów etnograficznych w Paryżu* („Lud”, 1980), „Szczęsny” (Feliks), „Jan Nepomucen Morawski” („Etnografowie i ludoznawcy polscy”, Kraków 2007), „Pistolety huculskie” (Rocznik MEK, t. XV, 2009). W wielu publikacjach poświęconych kulturze ludowej Górali Babiogórskich, Orawskich, Spiskich, Zagórzańskich, Pienińskich, Kliszczackich i Sądeckich (opracowania zbiorowe) pisała o pożywieniu. Wielokrotnie brała udział jako juror w konkursach na potrawy regionalne, jest także członkiem Kapituły Rady ds. Produktów Tradycyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Filia nr 52
os. Na Stoku 1
tel. 12 645-29-52
„Jesienne arcydzieła” – godz. 17.00

Warsztaty plastyczne dla dzieci wczesnoszkolnych. W programie malowanie farbami i papieroplastyka.

► 16 listopada

Filia nr 14
ul. Ugorek 14
tel. 12 417-17-15

„Spotkanie z dietetykiem – wykład” – godz. 10.00

Wykład dotyczący zasad zdrowego żywienia, diety oraz chorób i niebezpieczeństw związanych z nieodpowiednim stylem życia. Spotkanie poprowadzi dietetyk dr Magdalena Zapiór. Spotkanie adresowane jest do Seniorów.

Filia nr 55
os. Teatralne 25
tel. 12 644-40-46

„Uwaga! Czarny kot” – godz. 10.00

Uczestnicy wezmą udział w zajęciach opartych na fragmencie książki *Gorzka czekolada i inne opowiadania o ważnych sprawach* autorstwa laureatów Konkursu Literackiego im. Astrid Lindgren. W programie przewidziano zabawy plastyczne i krzyżówki.

Filia nr 25
ul. Fałata 2
tel. 797-301-002

„Spotkanie z dietetykiem – wykład” – godz. 16.00

Wykład dotyczący zasad zdrowego żywienia, diety oraz chorób i niebezpieczeństw związanych z nieodpowiednim stylem życia. Spotkanie poprowadzi dietetyk dr Magdalena Zapiór. Spotkanie adresowane jest do Seniorów.

Filia nr 48
os. Bohaterów Września 26
tel. 12 645-95-27

„Ślepnąc od świateł” – godz. 17.00

Dyskusyjny Klub Książki zaprasza dorosłych czytelników na spotkanie poświęcone powieści Jakuba Żulczyka, znanego fanom polskiej fantastyki. „Ślepnąc od świateł” to książka obyczajowa – zagadkowa, dynamiczna, miejska odiseja, pełna zaskakujących zwrotów akcji i splotów wydarzeń.

Filia nr 21
Czytelnia Naukowa
ul. Królewska 59
tel. 797-301-022

„Joanna Pyplacz – wieczór grozy” – godz. 18.00

Spotkanie autorskie z Joanną Pyplacz, połączone z czytaniem fragmentów książek z literatury grozy. Urodziła się w Krakowie. Z wykształcenia doktor filologii klasycznej, z zamiłowania pasjonatka literatury grozy i muzyki poważnej, na co dzień pracuje w Bibliotece Jagiellońskiej. Jest autorką licznych prac naukowych, artystycznych przekładów poezji łacińskiej, a także powieści pt. „August Nacht” (Warszawa 2015), „Krzyk Persefony” (Katowice 2015) oraz „Mechaniczna ćma” (Chorzów 2015).

► 17 listopada

Filia nr 56
Oddział dla Dzieci i Młodzieży
os. Zgody 7
tel. 12 642-16-43

„Gry nie tylko matematyczne...” – godz. 17.00

Rozgrywki dla dzieci w wieku 7–12 lat w planszówce uczące kreatywnego i logicznego myślenia.

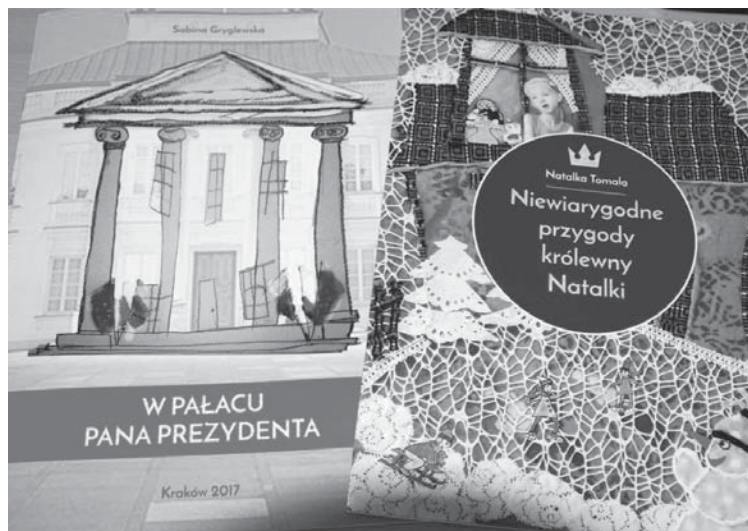
Filia nr 35
Chałubińskiego 47
tel. 797 024 005
Galeria Ekslibrisu Biblioteki Kraków
Wernisaż wystawy Krzysztofa Kmiecica – godz. 19:00

Krzysztof Kmiec (1959–2011) – dr farmacji, wykładowca UJ, w latach 2002–2005 członek Senatu UJ. Prowadził badania właściwości roślin leczniczych, a w szczególności kasztanowca. Ekslibrisy tworzył od 1985 roku. Wykonał 2783 znaki graficzne, głównie w technice linorytu. Swoje prace prezentował na ponad 160 wystawach zbiorowych i ponad 130 wystawach indywidualnych w kraju i za granicą. Jego ekslibrisy znajdują się w zbiorach muzeów i kolekcjonerów na całym świecie. Wystawa organizowana we współpracy z Jackiem Owczarkiem, kolekcjonerem.

Festiwal Magia Czytania z Fundacją PZU

Pierwszym projektem, który realizowała Biblioteka Kraków, był projekt „Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU”. Pod koniec 2016 r. ówczesna Podgórska Biblioteka Publiczna w Krakowie pozyskała środki od Fundacji PZU na realizację zadania.

Projekt miał na celu promocję aktywnego czytelnictwa i uczestnictwa w kulturze dzieci z niepełnosprawnością, wyrobienie nawyku czytania i słuchania literatury, wzbogacenie wiedzy, zachęcenie do odwiedzania bibliotek, jako miejsc atrakcyjnego spędzania wolnego czasu. Celem przedsięwzięcia była również integracja młodych ludzi z dysfunkcjami wzroku, słuchu i intelektu, z ich sprawnymi rówieśnikami i kształtowanie w tej grupie pozytywnych postaw wobec innych.

Projekt składał się z pięciu elementów:

„Karuzela z autorami” to cykl spotkań autorskich z pisarzami książek dla dzieci i młodzieży. Biblioteka Kraków gościła: Pawła Beręsewicza, Tomasza Trojanowskiego, Grażynę Bąkiewicz, Agnieszkę Frączek, Renatę Piątkowską, Joannę Olech, Annę Onichimowską, Małgorzatę Strękowską-Zarembę, Wojciecha Widłaka, Rafała Witka oraz Laurę Łącz. Autorzy inspirowali uczestników do sięgania po książki, opowiadali o pracy twórczej i etapach powstawania książek.

„Teatr wśród książek” to cykl przedstawień teatralnych przygotowanych przez Teatr Otwarty TO oraz Studio Teatralne KRAK-ART. Dzieci miały okazję zobaczyć „Świat księcia Albinka, czyli planeta zagadek”, „Co mogą smoki, a czego nie? Zaraz dowiesz się”, „Trąba słonia Salomona”, „Królowa Śniegu”, „Lech, Czech i Rus”, „Dwie Dorotki”, „Zaczarowany młynek”, „Nie ma jak w domu”, „Kwiat paproci”, „Muzykanci z Bremy”, „Pan Twardowski”, „Kopciuszek”, „Czarnoksiężnik z Krainy Oz”.

„Literacki świat dziecka, czyli warsztaty dla najmłodszych” to cykl zajęć z pisarzami, plastykami i grafikami m.in. Barbarą Gawryluk, Beatą Ostrowicką, Ewą Stadtmüller. Wynikiem tych zajęć było wydanie dwóch książek „W pałacu Prezydenta” oraz „Niewiarygodne przygody królowej Natalki”, których autorkami są podopieczne Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie. Spotkanie promujące książki zorganizowano 14 września 2017 r. w ogrodzie Biblioteki Głównej.

„Niewidzialna biblioteka” to wystawa prezentująca narzędzia tyflograficzne, a także cykl wystaw prac dzieci niewidomych lub słabowidzących oraz zajęć służący uwrażliwieniu dzieci i młodzieży na potrzeby osób z niepełnosprawnością i kształtowaniu pozytywnych postaw wobec nich. Były to niezwykle spotkania integrujące rówieśników. W ramach projektu zakupiono również dwa urządzenia Czytak.

„Klub Słuchającego Malucha” to cykl zajęć dla rodziców oraz ich dzieci do 6 lat. W Filii nr 20 przy ul. Opolskiej 37, Filii nr 45 przy ul. Teligi 24 oraz Filii nr 56 w os. Zgody 7 powstał taki Klub. Zakupiono tam edukacyjne gry planszowe oraz materiały do zajęć i warsztatów. Pomimo tego, że projekt się zakończył Filie nadal kontynuują działalność tych Klubów.

W zorganizowanych spotkaniach uczestniczyły również dzieci niesłyszące lub słabosłyszące, dla których zajęcia tłumaczone były na Polski Język Mígowy. Projekt cieszył się popularnością wśród dzieci, nauczycieli oraz rodziców.

Paulina Knapik

Stawiamy na aktywność

Ciekawe, ile osób może uczciwie przyznać, że prowadzi aktywny tryb życia, dba o swój rozwój fizyczny, społeczny i kulturalny, a także przekazuje dobre wzorce dzieciom i innym członkom rodziny. Dla wszystkich, którzy mają trudności z oderwaniem się od komputera i opuszczeniem domu ciekawe propozycje przygotowała Fundacja „Trasa dla Bobasa” oraz Biblioteka Kraków.

Upowszechnianie kultury fizycznej i turystyki, inicjowanie i wspieranie różnorodnych przedsięwzięć, w tym kulturalnych i oświatowych, upowszechnianie tras spacerowych, obiektów turystycznych i innych miejsc w przestrzeni publicznej dla rodzin z małymi dziećmi i dla osób z niepełnosprawnością – to główne, statutowe cele Fundacji. Trudno nie zauważyć, że istnieje duża zbieżność pomiędzy celami, jakie wyznaczyła sobie Fundacja, a działalnością Biblioteki Kraków, dlatego współpraca pomiędzy instytucjami mogła przynieść wymierne efekty.

W 2017 roku obchodzimy ważne rocznice historyczne, literackie i kulturalne, ale na szczególną uwagę zasługują te upamiętniające wielkich Polaków: Stanisława Wyspiańskiego i Tadeusza Kościuszkę. Z tej okazji, dla młodych odkrywców przygotowane zostały mapy tematyczne wskazujące krakowskie ślady tych postaci. Inauguracja akcji miała miejsce 4 sierpnia 2017 roku w Bibliotece Głównej Biblioteki Kraków przy ul. Powroźniczej 2. Przy pomocy, specjalnie w tym celu przygotowanych mapek, można wyruszyć na wyprawę i poznać wiele ciekawych miejsc związanych z życiem krakowskiego artysty oraz bohatera na-

rodowego. Dodatkowo można wziąć udział w konkursie z nagrodami.

W każdym z odwiedzanych miejsc na uczestników czeka zadanie do wykonania. Ostatnim miejscem spaceru jest oddział dla dzieci wybranej przez uczestników filii Biblioteki Kraków. W filiach bibliotecznych można uzyskać informacje o konkursie i pobrać mapki stanowiące rodzaj przewodnika w wędrówkach szlakiem Wyspiańskiego i Kościuszkę. Formularze z odpowiedziami można nadsyłać do 31 listopada na adres Fundacji podany w materiałach informacyjnych. A to oznacza, że propozycja nadal jest aktualna. Mapy z trasą śladami Kościuszkę i Wyspiańskiego cieszą się zainteresowaniem czytelników Biblioteki, a także uczniów i nauczycieli szkół noszących imię jednego z wielkich Polaków. Jest to jednak propozycja dla wszystkich, a zwłaszcza rodziców, którzy chcą pokazać dzieciom, że można pożytecznie, atrakcyjnie i wspólnie spędzać wolny czas.

Krystyna Wicińska-Liwacz

► 18 listopada

Filia nr 45
Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa
ul. Teligi 24

tel. 797-024-019

„III Turniej Szachowy Biblioteki Kraków dla Dzieci” – godz. 14.00–18.00

Biblioteka Kraków zaprasza dzieci do udziału w otwartym turnieju szachowym (7 rund systemem szwajcarskim). Sędzią głównym zawodów będzie arbiter klasy FIDE Stanisław Cichorz.

► 21 listopada

Filia nr 20
ul. Opolska 37
tel. 797-301-027

„Dzieci mają swoje prawa!” – godz. 10.00

Z okazji Światowego Dnia Ochrony Praw Dziecka prelekcja dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej dotycząca ich praw. Do zajęć zostanie wykorzystana książka Joanny Olech *Mam prawo i nie zawaham się go użyć!*

Filia nr 43
ul. Gen. Jasińskiego 32
tel. 797-024-002

„Co się jadało, co się pijało” – godz. 11.00

Wykład dotyczący kultury stołu na przestrzeni wieków prowadzony przez Krystynę Maśnik. Spotkanie adresowane do Seniorów.

Filia nr 45
Oddział dla Dzieci
ul. Teligi 24
tel. 517-377-207

„Klub Słuchającego Malucha” – godz. 17.00

Głośne czytanie książek dla dzieci do lat 6 oraz gry i zabawy z udziałem rodziców. Spotkanie w ramach Klubu Słuchającego Malucha.

Filia nr 21
Czytelnia Naukowa
ul. Królewska 59
tel. 797-301-022

„Gałczyński – będzie ciekawie” – godz. 18.00

Prof. dr hab. Adam Kulawik opowiadał będzie o życiu i twórczości, związanego w latach powojennych z Krakowem, znanego poety Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego. Adam Kulawik, absolwent polonistyki na UJ, założyciel Katedry Teorii Literatury na WSP w Rzeszowie, nauczyciel na Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie, teoretyk literatury, literaturoznawca, autor wielu prac teoretyczno-literackich i podręczników akademickich z dziedziny poetyki. Dwa razy nagrodzony został Nagrodą Krakowska Książka Miesiąca, w 2006 r., za książkę *Dzieło i życie Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego* napisaną wspólnie z Jerzym Ossowskim, a w 2015 r. za książkę *Poezja to jest złoty szerszeń. Rzecz o poematach K.I. Gałczyńskiego*.

► 22 listopada

Filia nr 56
Oddział dla Dorosłych
os. Zgody 7

tel. 12 644-40-72

„Środek motka – nastrojowe świeczniki” – godz. 17.00

Zajęcia dla miłośników rękodziela, podczas których uczestnicy wykonają nastrojowe świeczniki. Zajęcia przeznaczone dla Seniorów.

Filia nr 49
os. Tysiąclecia 42
tel. 12 648-50-69

„Portrety Stasia” – godz. 17.00–19.00

Zajęcia edukacyjne o kulturze dla dzieci w wieku przedszkolnym inspirowane postacią oraz twórczością Stanisława Wyspiańskiego w 110. rocznicę śmierci. Dzieci poznają świat sztuki oraz wykonują własne portrety.

Brama Floriańska

Brama Floriańska. Jeden z symboli Krakowa. Któż go nie widział, któż o nim nie słyszał. Ale czy aby na pewno znamy wszystkie jej tajemnice? Brama jest pozostałością potężnych fortyfikacji otaczających niegdyś Kraków. Mury miejskie wyburzono na początku XIX wieku, niwelując również fosę i wały ziemne. Na tym miejscu powstały Planty.

W przejściu Bramy Floriańskiej znajduje się klasycystyczny ołtarz, okalający obraz Matki Bożej Piaskowej. Jest to kopia cudownego wizerunku Matki Bożej Pani Krakowa z Kościoła Karmelitów „Na Piasku”. Związana z nim legenda opowiada o bohaterskich czynach pasamonika Marcina Oracewicza. W roku 1768, w czasie konfederacji barskiej, wstąpił się on obroną Krakowa przed wrogimi wojskami rosyjskimi. Naoczni świadkowie wydarzenia opowiadali, że dzielny pasamonik zastrzelił dowodzącego rosyjskimi oddziałami oficera. Nie byłoby w tym nic niezwykłego, gdy-

by nie fakt, że uczynił to rżąc nieprzyjaciela w głowę srebrnym guzem ze swego żupana. Jak głosi legenda, wrogowie szturmowali zaciekle Bramę Floriańską. Oracewicz biegnąc na pomoc, w jej stronę, zatrzymał się przed obrazem Matki Boskiej. Modląc się gorąco i prosząc ją o wsparcie, potarł guzem zerwanym ze swego żupana Jej wizerunek i wyruszył na mury. Dwukrotnie bezskutecznie wystrzelił w kierunku dowodzącego wojskami nieprzyjaciela oficera. Wreszcie załadował broń owym srebrnym guzem, wypalił i trafił żołnierza w głowę. Tym razem był to strzał śmiertelny. Rosjanie, pozbawieni dowództwa odstąpili w tym dniu od oblężenia miasta. Po latach, podczas ekshumacji oficerów rosyjskich poległych w 1768 r. natrafiono na jedną z czaszek z głęboką raną postrzałową pod lewym okiem, co miałyby potwierdzać relację o bohaterskim czynie Marcina Oracewicza.

Anna Grychowska

► 23 listopada

Filia nr 9
ul. Dobrego Pasterza 6
tel. 12 411-00-04

„Japońskie bajanie – magiczny świat *Kamishibai*” – godz. 10.00
Uczestnikom spotkania przedstawiona zostanie tradycyjna, japońska sztuka opowiadania bajek *kamishibai* z wykorzystaniem ilustracji i magicznej skrzynki. Dzieci wysłuchają opowieści Françoise Malnuit *Groszki*. Następnie spróbują wykonać własne ilustracje. Spotkanie odbędzie się w Klubie Muzyki Współczesnej „Malwa”.

Filia nr 14
ul. Ugorek 14
tel. 12 417-17-15

„Miś jaki jest, każdy widzi – Światowy Dzień Pluszowego Misia” – godz. 10.00
Zajęcia edukacyjno-plastyczne dla dzieci przedszkolnych, podczas których uczestnikom przedstawione zostaną najsłynniejsze misie w historii filmu i książki. Spotkaniu towarzyszyć będzie bajka o Misiu Guziczku. Na koniec uczestnicy wykonają własne papierowe misie-zawieszki.

Filia nr 20
ul. Opolska 37
tel. 797-301-027

„Przygody wesołego prosiaczka” – godz. 10.00
Spotkanie dla dzieci przedszkolnych. W programie przewidziano głośne czytanie fragmentów książki Wojciecha Widłaka „Wesoły Ryjek” powraca, a następnie wykonanie ilustracji do przeczytanego tekstu.

Filia nr 55
os. Teatralne 25
tel. 12 644-40-46

„Mam prawo!” – godz. 10.00
Warsztaty dla dzieci oparte na fragmentach książki *Mam prawo! czyli niemal wszystko, co powinniście wiedzieć o prawach dziecka, a nie macie kogo zapytać!* Grzegorza Kasdepke prowadzone z okazji Ogólnopolskiego Dnia Praw Dziecka.

Filia nr 20
ul. Opolska 37
tel. 797-301-026

„Czas przychodzi niepostrzeżenie i wszystko zabiera” – godz. 15.00
Panorama powikłanych ludzkich losów – dyskusja czytelnicza na podstawie powieści Pawła Huellego *Śpiewaj ogrody*.

► 24 listopada

Filia nr 20
ul. Opolska 37
tel. 797-301-027

„Mój pluszowy przyjaciel” – godz. 10.00
Spotkanie dla dzieci przedszkolnych zorganizowane z okazji Światowego Dnia Misia. Uczestnicy proszeni są o przyniesienie swoich pluszowych zabawek, aby móc opowiedzieć ich historię. W programie przewidziano wykonanie prac plastycznych – portretów misiów, które stworzą biblioteczną wystawę.

Filia nr 45
Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa
ul. Teligi 24
tel. 797-024-019

„Co się jadło, co się pijało” – godz. 10.30
Wykład dotyczący kultury stołu na przestrzeni wieków prowadzony przez Krystynę Maśnik. Spotkanie adresowane do Seniorów.

Filia nr 26
ul. Komorowskiego 11
tel. 797-301-003

„Dobra droga” – godz. 17.30
Slajdowisko prowadzone przez Monikę Dębowską – studentkę Wydziału Religioznawstwa UJ, autorkę bloga *Kolory życia* przedstawiające pieszą pielgrzymkę do Santiago de Compostela.

W imaginarium Rocha Urbaniaka

„Historie dobrze opowiedziane – raz jeszcze”, to już druga wystawa utalentowanego malarza, ilustratora

i twórcy komiksów – Rocha Urbaniaka, która gości w bibliotece przy ul. Komorowskiego 11 w cyklu „Mistrzowie ilustracji”. Artysta, choć jest młody wiekiem, to już z dużym dorobkiem – brał udział już w wielu wystawach zbiorowych (w tym dwóch w USA).

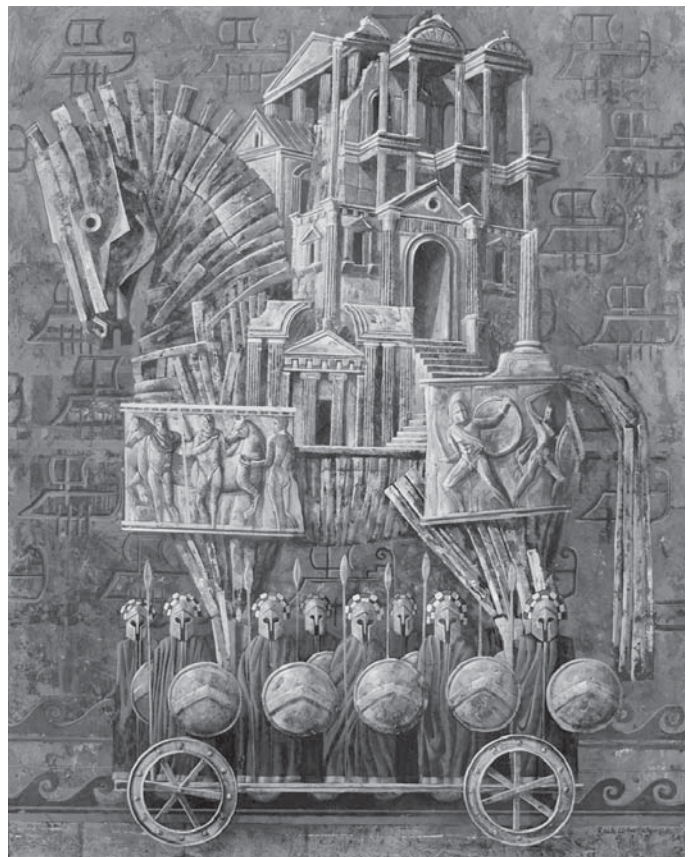
Jako syn pary malarzy Alicji Słaboń i Macieja Urbaniaków – kontynuuje tradycje rodzinne.

dowego Festiwalu Komiksu w Łodzi, komiksem w całości namalowanym pt. „Papiernik”, a w ubiegłym roku miał pierwszą dużą indywidualną wystawę w Galerii Triada w Gdańsku.

Artysta wiele podróżuje po świecie stąd też w jego twórczości są wyraźne nawiązania do kultury i egzotyki. Fascynuje go starożytność, historia, architektura i mity – inspirując się nimi tworzy swoje wymyślone światy. Wszystko to pokazane jest w sposób niesłychanie barwny, żywymi wyrazistymi kolorami w oryginalnie zaznaczonym indywidualnym stylu. Bawi się temperaturą stosując kontrasty, światło płynie z koloru, obrazy są dynamiczne, wkomponowana w nie architektura jeszcze to podkreśla. Mieszają tu anegdota z mitologią i historią nadając wyraz baśniowości stąd też i tytuł wystawy...

Roch jest bardzo płodnym artystą o dużej wyobraźni i świetnym warsztacie. Prezentowane tu ilustracje to fotogramy jego obrazów.

Serdecznie zapraszam Państwa na tę niezwykłą wystawę, którą można będzie obejrzeć do końca listopada. Polecam też do śledzenia i polubienia jego autorski profil: Roch Urbaniak Art.

W roku 2011 ukończył z wyróżnieniem Wydział Malarstwa Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych otrzymując nagrodę za najlepszy dyplom. W roku 2014 zdobył Grand Prix Międzynarodowego Festiwalu Komiksu w Łodzi.

Natomiast wystawę obrazów tego fascynującego artysty można będzie obejrzeć od 30 listopada w Galerii Kersten przy ul. Sławkowskiej 5/7.

Barbara Zajązkowska

Kalendarium krakowskie

- 1.11.1585** – w Kurzelowie ur. się Jan Brożek (zmarł 21.11.1652 w Bronowicach) – matematyk, astronom, rektor Akademii Krakowskiej (ówczesna nazwa UJ). Założył pierwszą w Polsce katedrę geodezji. Ustanowił na rzecz Akademii Krakowskiej 2 fundacje, m.in. na zakup książek matematycznych i przyrządów astronomicznych. Przekazał też uczelni swoją bibliotekę, a także najstarszy zachowany do dzisiaj globus, na którym zaznaczono Amerykę, zwany Globusem Jagiellońskim. Jego imieniem nazwano jeden z budynków Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Broscianum.
- 1.11.1910** – w Kijowie ur. się Witold Chomicz (zmarł 15.03.1984 w Krakowie) – malarz, grafik, profesor w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Interesowała go przede wszystkim grafika książkowa. Malował również obrazy olejne, tworzył drzeworyty, plakaty i projekty witraży. Inspirował się sztuką ludową i krakowskim folklorem.
- 1.11.1941** – w Krakowie odbyło się pierwsze przedstawienie konspiracyjnego Teatru Rapsodycznego. Był to spektakl „Król-Duch” J. Słowackiego. To właśnie od rapsodów Króla-Ducha teatr przyjął nazwę Teatr Rapsodyczny. Założycielem, a następnie dyrektorem teatru był Mieczysław Kotlarczyk.
- 3.11.1848** – w Krakowie ukazał się pierwszy numer dziennika informacyjno-politycznego „Czas”. Wokół pisma skupiali się przedstawiciele krakowskiej szkoły historycznej, m.in. Józef Szujski. W latach 1884–1886 na łamach „Czasu” po raz pierwszy publikowano w odcinkach powieść „Potop” H. Sienkiewicza (przed pierwszym wydaniem książkowym).
- 4.11.1861** – uruchomione zostało połączenie kolejowe Krakowa ze Lwowem.
- 6.11.1939** – rozpoczęła się Sonderaktion Krakau – niemiecka akcja pacyfikacyjna skierowana przeciwko środowisku polskich uczonych, przeprowadzona w Krakowie. Wśród ofiar akcji znalazł się m.in. profesor Stanisław Estreicher.
- 6.11.1967** – otwarto kino „Kijów” przy al. Zygmunta Krasińskiego 34 w Krakowie. Budynek zaprojektował architekt Witold Cęćkiewicz. Było to wówczas największe kino w Krakowie i zarazem najnowocześniejsze w Polsce, z salą na 960 widzów.
- 10.11.1997** – Wisława Szymborska otrzymała tytuł Honorowego Obywatela Miasta Krakowa.
- 13.11.1921** – w Krakowie została opublikowana w formie plakatu druga jednodniówka futurystów polskich pt. „Nuż w bżuhu”. Jej redaktorem w Krakowie był Bruno Jasiński. Cała treść zapisana była w sposób fonetyczny. Zawartość jednodniówki wzbudziła wielkie kontrowersje i oburzenie krytyki, wskutek czego miesiąc później cały nakład został skonfiskowany przez cenzurę.
- 15.11.1975** – odbyła się premiera „Umarłej klasy” Tadeusza Kantora w teatrze Critcot 2. Spektakl jest uznawany za jedno z największych dzieł XX-wiecznego teatru. Już w 1976 r. został adaptowany i sfilmowany przez Andrzeja Wajdę. Tego samego roku sztuka została okrzyknięta przez „Newsweek” najlepszym spektaklem teatralnym świata.
- 20.11.1900** – w dworku malarza Włodzimierza Tetmajera w Bronowicach pod Krakowem odbyły się uroczystości weselne poety Lucjana Rydla i Jadwigi Mikołajczykówny, które zainspirowały Stanisława Wyspiańskiego do napisania dramatu „Wesele”.
- 21.11.1896** – założono Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa. Obecnie Towarzystwo ma blisko 700 członków. Siedziba znajduje się przy ul. św. Jana 12 w Krakowie.
- 23.11.1860** – w Krakowie ur. się Klemens Bąkowski (zmarł 22.08.1938 tamże) – prawnik, znawca historii Krakowa, współzałożyciel Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa (na jego cel przekazał cały swój majątek, w tym kamienicę Krauzowską przy ul. św. Jana 12)
- 23.11.1863** – w Krakowie oddano do użytku kamienny most kolejowy na Starej Wiśle (nieistniejące już północne ramię Wisły – od XIV do XVI w. główny nurt rzeki na terenie miasta, biegnący m.in. wzdłuż dzisiejszych Plant Dietlowskich). W 1880 r. zasypano nurt Starej Wisły i na jej miejscu założono nową arterię komunikacyjną (ulice Dietla i Grzegorzeczka).
- 24.11.1875** – w Krakowie ur. się Xawery Dunikowski (zmarł 26.01.1964 w Warszawie) – rzeźbiarz, malarz i pedagog. Wśród jego dzieł są m.in.: głowy wawelskie zdobiące strop Sali Poselskiej Zamku Królewskiego na Wawelu oraz pomnik prezydenta Krakowa Józefa Dietla. Kierował katedrą rzeźby na krakowskiej ASP. W Krakowie mieszkał przy ulicy Karmelickiej 27.
- 24.11.1891** – w Krakowie ur. się Maria Pawlikowska-Jasnorzewska (zmarła 9.07.1945 r. w Manchesterze) – poetka i dramatopisarka dwudziestolecia międzywojennego. Pochodziła z artystycznej rodziny Kossaków. Nie uczęszczała do szkoły, edukację pobierała w domu. W swoich utworach podejmowała kontrowersyjne tematy, niektóre z jej sztuk uważane były za skandalizujące.
- 30.11.1994** – w Krakowie otwarto Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”. Inicjatorem budowy muzeum był Andrzej Wajda, który na ten cel postanowił m.in. przeznaczyć całą sumę z przyznanej mu nagrody filmowej „Kioto”. W realizacji tego planu reżysera wsparły władze Krakowa oraz rząd Japonii. Od 2004 r. Manggha jest samodzielną instytucją kultury.

Opracowała Małgorzata Kosmala

► 25 listopada

Filia nr 45
Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa
ul. Teligi 24
tel. 797-024-019

„Planszowisko” – godz. 11.00–14.00

Rozgrywki gier planszowych dla młodzieży i dorosłych. W programie m.in. *Small World, Kakao, Cywilizacja, Kolejka*.

► 28 listopada

Filia nr 43
ul. gen. Jasińskiego 32
tel. 797-024-002

„Tradycyjne ozdoby choinkowe z papieru i słomy” – godz. 11.00

Zajęcia plastyczne prowadzone przez Bogumiłę Zając, podczas których uczestnicy zostaną zapoznani z techniką wykonywania tradycyjnych ozdób choinkowych z papieru i słomy. Następnie wykonają własne ozdoby.

Filia nr 54
os. Młodości 8
tel. 12 644-13-22

„Andrzejkowo dla seniorów” – godz. 16.30

Spotkanie dla czytelników 50+ zorganizowane z okazji dnia św. Andrzeja. W programie przewidziano krótkie wprowadzenie dotyczące pochodzenia zwyczajów andrzejkowych, a następnie wykonanie kilku wróżb i zabaw. Spotkaniu towarzyszyć będzie muzyczny akompaniament w wykonaniu czytelnika Biblioteki.

Filia nr 21
Czytelnia Naukowa
ul. Królewska 59
tel. 797-301-022

„Gry planszowe dla dużych i małych” – godz. 17.00–20.00

Spotkania dla miłośników gier planszowych. Dostępne gry: *Jenga, Dobble, Bang! Gra kościana, Jungle Speed, Dixit, Carcassone, Geniusz, Pociągi Europa, Kurze Wojny, Zemsta Lisów, 6. Bierze, Tik... Tak... Bum!, Terra*.

Filia nr 45
Oddział dla Dzieci
ul. Teligi 24
tel. 517-377-207

„Klub Słuchającego Malucha” – godz. 17.00

Głośne czytanie książek dla dzieci do lat 6 oraz gry i zabawy z udziałem rodziców. Spotkanie w ramach Klubu Słuchającego Malucha.

► 29 listopada

Filia nr 9
ul. Dobrego Pasterza 6
tel. 12 411-00-04

„Święty Andrzej Ci ukaże, co Ci los przyniesie w darze” – godz. 15.00–18.00

Zabawy z andrzejkowymi wróżbami dla czytelników. Dla dorosłych przygotowano krzyżówkę z mini-nagrodami oraz czytelnicy horoskop, dla młodszych czytelników wesołe wróżby, lanie wosku, kram z marzeniami, a także kolorowe balony.

Filia nr 20
ul. Opolska 37
tel. 797-301-026

„Zauroczona feerią barw” – godz. 18.00

Finisza wystawy obrazów Małgorzaty Bednarskiej. Przygoda autorki z malarstwem rozpoczęła się dwa lata temu przez przypadek. Nigdy wcześniej nie trzymała ona pędzla i palet z farbami. Jest na etapie nauki i poszukiwań.

► 30 listopada

Filia nr 20
ul. Opolska 37
tel. 797-301-026

„Andrzejki w bibliotece” – godz. 10.00

Impreza Andrzejkowa dla uczniów klas I–III szkoły podstawowej. W programie przewidziano gry i zabawy związane z andrzejkowymi zwyczajami oraz głośne czytanie książki Agnieszki Stelmachy *Upiorne andrzejki*.

Opracowanie: Jolanta Oleksa

KONKURSY w Bibliotece Kraków

Z Biblioteką Kraków nie masz czasu na nudę. Tu zawsze znajdziesz atrakcyjną ofertę dla siebie i swoich najbliższych. Tym razem zapraszamy do udziału w konkursach:

- **I Ty możesz zostać autorem scenariusza gry komputerowej**
Konkurs realizowany w ramach projektu „Literatura kluczem do wrót wyobraźni. Jak dobrą historię zamienić w ciekawą grę komputerową” dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Partnerstwo dla książki”. Celem konkursu jest zachęcenie młodzieży w przedziale wiekowym 13–18 lat do napisania autorskiego scenariusza gry komputerowej. Prace można składać w dwóch kategoriach wiekowych: 13–15 lat i 16–18 lat. W scenariuszu należy zamieścić opis przygody (quest) wymyślonej gry składający się ze wstępu – prezentacji bohaterów, przedstawienia celu, jaki musi osiągnąć gracz; rozwinięcia – opisu wydarzeń fabularnych, dialogów bohaterów wraz z komentarzem (didaskalia) reżysera, a także zakończenia. Konkurs trwa od 18 września do 17 listopada 2017 r. Ogłoszenie wyników nastąpi w trakcie uroczystej Gali, na którą zaproszeni zostaną laureaci konkursu.
- **Tylko nie o smoku – napisz nową legendę wawelską**
Konkurs organizowany we współpracy z Działem Oświatowym Zamku Królewskiego na Wawelu adresowany jest do dwóch grup wiekowych: uczniów klas IV–VI szkół podstawowych oraz uczniów klas VII i szkół gimnazjalnych. Tekst pracy powinien łączyć fakty historyczne z fikcją literacką, ale opisywane wydarzenia powinny być umiejscowione w konkretnym momencie rzeczywistych dziejów Wzgórza Wawelskiego. Jak wskazuje tytuł Konkursu, postać smoka nie może występować w nadesłanych pracach. Uczestnicy mogą wykorzystać inne postacie ze znanych wawelskich legend. Napisaną przez siebie legendę oraz wypełnioną kartę uczestnictwa należy dostarczyć do filii Biblioteki Kraków lub przesać pocztą do 18 listopada 2017 roku.
- **Czytelnik Roku 2017/2018**
Czytelnikiem Roku zostanie osoba, która w czasie trwania Konkursu tzn. od 2 września 2017 r. do 16 kwietnia 2018 r. zgromadzi największą liczbę punktów za wypożyczenie, w tym okresie, jak największej liczby książek, audiobooków i czytań bez prolongat. Za naliczone opłaty za nieterminowy zwrot wypożyczonych materiałów będą odejmowane punkty. Tytuł „Czytelnika Roku” zostanie przyznany w trzech kategoriach wiekowych: do lat 9; od 10 do 15 lat oraz powyżej 15 lat. Dodatkowa nagroda zostanie przyznana najaktywniejszemu recenzentowi przeczytanych książek. Na zgłoszenia czekamy od 2 września 2017 r. do 16 kwietnia 2018 r.
- **Patroni krakowskich ulic**
Konkurs ma przybliżyć postaci patronów ulic i placów. Zadaniem uczestników jest napisanie pracy literackiej lub/i stworzenie pracy plastycznej obrazującej życie i działalność patrona wybranej ulicy. Konkurs organizowany jest, pod honorowym patronatem Rady Miasta Krakowa oraz Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, przez Bibliotekę Kraków, Radę Dzielnicy III, MDK przy ul. 29 Listopada 102. Adresowany został do uczniów szkół podstawowych oraz osób należących do instytucji kultury zlokalizowanych na terenie Dzielnicy I, II, III, VII miasta Krakowa. Trwa od 9 października do 10 listopada 2017 r.

Szczegóły konkursów, ich regulaminy oraz karty uczestnictwa znajdują się na stronie internetowej Biblioteki Kraków www.biblioteka.krakow.pl

Anna Grychowska

fol. materiały Biblioteki Kraków

Poezja

Długa droga do poezji Józefa Barana

Józef Baran to autor ponad trzydziestu książek wydanych w kraju i za granicą. Laureat wielu nagród, uzyskał doroczne wyróżnienie PEN West Club w Los Angeles za dwujęzyczny tom „W blasku. In a Flash”. Urodził się 70 lat temu w Borzęcinie. Przygoda z książkami zaczęła się dla niego razem z pracami w gospodarstwie. W trakcie pasienie krów uciekał w literacki świat. Jak sam pisze w dzienniku „Koncercie dla nosorożca”: „[...] w szkole podstawowej poknąłem przy pasaniu krów pół biblioteki wiejskiej. Gdy zabraniano mi czytać – wynosiłem je przed wygonem krów w pole i chowałem do rury lub w łan pszenicy...”. Nie czuł się dobrze w roli rolnika, opuścił rodzinne strony, by odnaleźć swoje miejsce w świecie. Jak sam wspomina w przeprowadzonej ze mną korespondencji: „Przypadek sprawił, że z początku błądziłem przez 6 lat po kopalniach na Górnym, a następnie Dolnym Śląsku. Cały czas było zimno zimno. Gdy trafiłem do Krakowa na filologię polską [...] było już ciepłej ciepłej. Ale czułem, że to jeszcze nie to, podobnie jak nie widziałem siebie w roli nauczyciela na całe życie [...]”. Po 6 latach belfrowania próbuje, z dobrym rezultatem, swoich sił jako dziennikarz. Piše dla „Więści”, „Gazety Krakowskiej”, „Dziennika Polskiego” i czasopisma kulturalnego „Sycyna”. Mimo że pracę dla periodyków cechowała dynamika i twórczość, nie do końca była tym, czego Józef Baran szukał. Odnajduje się podczas pisania wierszy. Jednak dopiero głos znanego krytyka literackiego Artura Sandauera, który napisał o nim, że trafia „swoją liryką prosto do ludzkich serc”, staje się prawdziwą promocją jego twórczości. W rezultacie jego wiersze znalazły się w programach szkolnych, były wyzwaniem dla uczniów na egzaminie dojrzałości, a nawet stały się inspiracją dla wielu piosenkarzy i kompozytorów, m.in. dla Starego Dobrego Małżeństwa. Co więcej, w 2000 r. czytał swoje wiersze w gmachu ONZ w Nowym Jorku, a rok później reprezentował polską poezję na XXI Światowym Kongresie Poetów w Sydney. Mimo wielu podróży wspomina: „Moje stałe miejsca na ziemi to oczywiście Kraków i Borzęcin, co nie znaczy, że poprzestawałem na nich bez reszty. Owszem – lubię i lubię podróżować, zaliczać nowe miasta, kraje, kontynenty, o czym świadczą książka *Podróże z tej i nie z tej ziemi*, czyli migawki z 6 kontynentów...”

Józef Baran zawód traktuje jak powołanie. Jak mówi podczas wywiadu z A. Kwaśniakiem i P. Kanią: „[...] Poezja polega na trafianiu słowami, na precyzji. Nie raz czekam całymi dniami, miesiącami na moment koncentracji. Jak łucznik, jak strzelec... Wiersz u mnie długo dojrzewa, zanim wresz-

cie ujrzy światło dzienne... Są wiersze pisane 5 minut i... całe życie, bo całe życie *dożywałem* wiersza, zanim zapisałem go w parę minut [...]”. Często opisuje rodzinne strony, co nie znaczy, że zamyka się w jednym aspekcie. Piše, aby podzielić się z czytelnikiem swoimi emocjami. Inspiruje go życie. W wierszach porusza tematy dotyczące miast i miejsc ważnych dla niego.

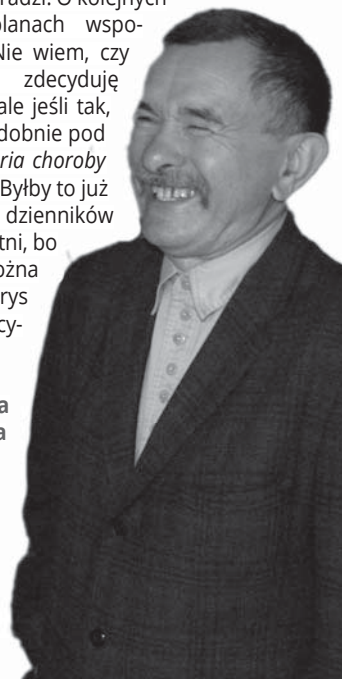
W 2002 r. zachorował. Wspomina w korespondencji: „[...] po operacji i chemioterapii przeszedłem na rentę, a następnie stałem się panem na włóściach czasu, czyli... mogłem się oddawać już tylko czytaniu, poezji i pracy literackiej...”

Józef Baran mieszka w Krakowie, w którym ma ulubione miejsca: „[...] Rynek, Sukiennice, kawiarnie i knajpki wokół, włącznie z dawnym Klubem Dziennikarzy Pod Gruszką, księgarnie, które topnieją w oczach, Empik, gdzie przeglądam prasę literacką... Odświętnie – filharmonia, bo kocham muzykę, teraz może bardziej niż literaturę... Niedaleko zaś mojego mieszkania na Pigionia – park i okolice Dworka Białoprądnickiego, jako moje codzienne tereny spacerowe [...]”.

W Bibliotece Kraków można wypożyczyć wiele książek Józefa Barana. Moją uwagę przykuł tomik „Przystanek Marzenie” (dostępny m.in. w Filii nr 12 ul. Łąkowa i Filii nr 14 ul. Ugołek). Polecam również opublikowane listy między Józefem Baranem a Sławomirem Mrożkiem pt. „Scenopis od wieczności” (Filia nr 20 ul. Opolska, Filia nr 21 ul. Królewska). Jest to prawdziwy dialog przyjaciół, których połączyły rodzinne strony – Borzęcin.

Obecnie poeta kończy pisanie następnego tomu wierszy, jednak tytułu nam nie zdradzi. O kolejnych twórczych planach wspominał: „[...] Nie wiem, czy kiedykolwiek zdecyduję się na druk, ale jeśli tak, to prawdopodobnie pod tytułem *Historia charoby i inne zapiski*. Byłby to już czwarty tom dzienników i pewnie ostatni, bo jak długo można własny życiorys wyciskać jak cytrynę?”

Ludmiła
Guzowska

fol. Janusz M. Paluch

Wiersze Józefa Barana

LATO

powietrze rozedrgane
rojne i strojne w motyle
jaśminów wodospady
przelewające się przez ogrodzenia
bezkresne życie bez początku-końca
nieogarnione wieloistnienie
fruwa pełza treluje
brzęczy w trawach cyka
odurzająco szumi zapachami kusi
świszcze gwizdże i bżyczy
mrowi się i rui
daje znaki z wysoka daje znaki z niska
na swych instrumentach
we wszystkich językach
koncertując w orkiestrze symfonicznej lata
choć się nie słyszy nie widzi nie czuje
lecz współbrzmi
mija się i przemija
w zielononiebieskiej przestrzeni
w to czerwcowe południe
zachłannie wiruje tętni
w powietrzu wodzie trawie
w koronach lip w żytach
w takt złotej batuty Słońca
a ty czujesz
jak przepływa przez ciebie obłok
jakbyś unosił się na wysokościach
pod czaszą błękiდეł
spadochroniarz zachwyty
uczepiony
słonecznych promieni

PRAWDZIWSZA HISTORIA

które istnienie prawdziwsze
w śnie wyjawione
wyśnione na jawie
to poświadczane codziennym
rachunkiem rzeczywistości
wystawiony na pokaz
czubek góry lodowej
czy to co się wydarza
duszy sto razy na dzień
lecz z rzeczy nierzeczywistych
jest jak powietrze utkane
pomiędzy widzialną
a niewidoczną gołym okiem
tamtą stroną życia
jest tak płynna granica
że czasem opowiadam o tym
co pragnąłem zrobić
powiedzieć
tak jakbym to naprawdę
zrobił powiedział
i czuję że moja opowieść
jest o wiele prawdziwsza

DOM RODZINNY III

parę obrazków z dzieciństwa
unoszą się przez chwilę
jak piórko w pamięci
nad nasłonecznionymi wodami
i znika w słońcu

PRZECHYLA SIĘ KU JESIENI ZIEMIA

Słońce cofa się w popłochu
z dnia na dzień
ubywa mu mocy
i coraz wcześniej trzepocze
o szyby
ćma nocy
powraca owoc do nasienia
przechyla się ku jesieni ziemia
zachodzi mgłą lustro nieba
w tym lustrze niczym odrzucone
posmutniałe rzeczy
odbijamy się pomniejszeni
bo przekwitły w nas wonne metafory
i na dłoni usypana garść popiołu
z wcześniejszych uniesień majowych
bo grzechoczą w nas już pola makowe
jak zamysłone nad marnością świata
filozofów zasuszone głowy

Borzęcin, 30 VIII 1990 / 2 września 2017

BALLADA POD PIĘCDZIESIĄTKĘ

zjawia się kelner
jak na kacu ranek
budzi drzemiących
nad życia kufłami

wylewa kubeł
na głowę fantasty
kijem objaja cynika
skrupulatnie
co do gestu
rozliczona będzie
wszelka licentia poetica

z tego skórę zdzierają
bo nie ma czym zapłacić
tamtemu rozum odjęty
widoki nieziemskie
bez pokrycia
ów postradał nadzieję
lecz i to było za mało
żeby spłacić długi
rosnące z roku na rok
w postępie geometrycznym

zbliża się godzina
rozliczania z talentów
z rachunków na własnej duszy
wykarbowanych

i jak zawsze nie brakuje
bogowi ducha winnych
co żyli jak myszki pod miotłą
więc skąd słone rachunki
dopisane
niewidzialną ręką losu

i jakim cudem ja bezkarnie
wyczyniam wciąż jeszcze akrobacje
na cienkiej linii wiersza
linoskoczek Pana Boga
nie płacący cła
za niedozwolone
przekraczanie granicy
między marzeniem a jawą

SPOTKANIE

kiedy wynurzałem się
zza powiek
dziadek akurat dobiegał

jeszcze ostatnim wysiłkiem
podał mi pałeczkę
sztafetową oddechu
i już był właściwie
jedną nogą na tamtym
a ja jedną na tym
świecie

chwilę jeszcze
przyglądaliśmy się sobie
trwając w bezruchu
jak na fotokomórze

potem
życie i śmierć
porwały nas znowu
w przeciwne strony

MAŁA KOSMOGONIA MAJOWA

za oknem
sad w welonach
zastygły w szalonych podskokach
wokół gospodarza wesela: Słońca

zielen trzepoce roślinie
pachnie śpiewa kwitnie
ani na moment nie milknie
w sercu miłosa wrzawa

znów jestem
tym światem
zadziwiony jak dziecko

na zmądrzenie
mam przed sobą
jeszcze całą Wieczność

PIOSENKA ZAURCZONEGO

ciągnie mnie do ciebie
jak mnicha do nieba
cygana do skrzypiec
głodnego do chleba

jak pijaka do szklanki
do miodu niedźwiedzia
na oślepa na pallichu
ciągnie mnie do ciebie

jak wędrowca do drogi
karciarza do kart
na złe i na dobre
i na bógwiejak

i jak wszyscy diabli
i wszyscy anieli
co się w twoich oczach
tak na mnie zawzięli

Poetycki konkurs Nocy Poezji

Konkurs im. Anny Świrszczyńskiej na Książkowy Debiut Poetycki

6

matka już wie. to Święto Wiosny.
i w którym momencie go zastąpi.
ale teraz czas na Panią Jesień:
wańkę-wstańkę z czarnymi włosami.

tym razem ona też rysuje.
spadają trupki z drzew.
dwie postaci suną przez las.
daty na grobach głosów.

głosy mówią: *to autor Pani Jesieni. a to jego matka.*
jaki ten świat miły ale ona chyba chce do nas.

7

głosy mówią: *to autor Pani Jesieni. a to jego matka.*
jaki ten świat miły ale ona chyba chce do nas.
a może muzyka. może dajmy jej
ten koncert który tak lubiła.

dajmy najlepszych młodych wirtuozów.
poryw uczucie w stylu brilliant.
niech zjedzie wtedy do nas. a potem
niech do tego świata miłego powróci.

wróciła sms obcy numer. *miłego dnia słońce.*
za chwilę drugi. *przepraszam pomyliłem się.*

8

wróciła sms obcy numer. *miłego dnia słońce.*
za chwilę drugi. *przepraszam pomyliłem się.*
zapytała sójki sroki dziecięcia gdzie są wszyscy.
zapytała sikorki jak to się właściwie stało.

wiek żeński wiek kłęski dla ciebie.
wiek sielski wiek anielski dla niego.
odpowiedziały. to samo wiewiórki.
błyskotliwe ronda wokół dębu.

a kiedy szepnęła: *białe*
wtedy za oknem czarne.

9

a kiedy szepnęła: *białe*
wtedy za oknem czarne.
kocisko. do kociska pasuje
starucha w kapeluszu.

widziała jak syn zamiatał taras.
potem podszedł do dziupli.
wsadził doń kij od miotły. i biegał
wokoło. kręgi coraz szersze.

spytała: *chcesz zostać czarownicą.*
on: *czy czarownica to zawód.*

fot. Beata Bronakowska

Beata Bronakowska

Beata Bronakowska urodziła się w Augustowie. Na Uniwersytecie Jagiellońskim skończyła filologię polską, a na Uniwersytecie Warszawskim gender studies. Debiutowała w 2004 r. na łamach „Pogranicza” (nr 4/2004) tekstem *Jezioro*. Obecnie mieszka w Konstancinie-Jeziornie.

10

spytała: *chcesz zostać czarownicą.*
on: *czy czarownica to zawód.*
można i tak powiedzieć.
to było latem. teraz autor

nowych rysunków dyktuje matce ostatecznie tak:
dziecko chce pokazać rodzicom jak wygląda wróżka
wrózka ma tylko jedną nogę bo ktoś urwał drugą
są cztery pory roku jest śnieg chmury i trawa

jest morze piasek drzewa i słońce i czereśnie
opadają listki czerwone żółte i jeden niebieski.

11

jest morze piasek drzewa i słońce i czereśnie
opadają listki czerwone żółte i jeden niebieski.
szukają cadyków. jeden już jest. zapalają
świeczki. i czy to ważne że tego dnia słońce.

zostawiają prośbę. autor
pór roku siada na liściach klonu.
czarne i płaskie na głowach.
chasydzy obmywają ręce po wizycie.

las krzywych macew. nad nim jeszcze wyższy
i jeszcze ciemniejszy. ale ptaków nie usłyszeli.

Czytelnikom
Biblioteki Kraków
z radością
Beata Bronakowska
7/10/2017/Kraków

Beata Bronakowska, *Proś o kolor*,
Kraków: wyd. Universitas, 2017

Opactwo Cystersów w Krzeszowie

Już dwa lata minęły od mojej wizyty w Krzeszowie, a ja wciąż widzę jego piękno, zachwycającą panoramę zespołu klasztornego, bazylikę, stalle, malowidła „śląskiego Rafaela” Michała Leopolda Willmanna, mauzoleum (największe na świecie), cmentarz klasztorny... To miejsce mnie przyciąga i fascynuje swoją historią, bogactwem form i sakralnym przepychem. Na pewno tam wrócę i nadal będę kontynuowała zwiedzanie pocysterskich opactw, zabytków światowej klasy. A jak się to wszystko zaczęło? Św. Robert z Molesme, reformator zakonny, u schyłku XI w. założył we francuskim Dijon klasztor, dając tym samym początek cystersom. Na Dolny Śląsk cystersi przybyli z niemieckiego opactwa Pforta nad Saalą. Osadzeni zostali w Lubiążu nad Odrą w roku 1163 (pozostającym do tej pory największym opactwem cysterskim na świecie!). Inicjatorem tej fundacji był książę Bolesław I Wysoki, wnuk Bolesława Krzywoustego. Cystersi z Lubiąża założyli nowe filie na Dolnym Śląsku oraz poza jego granicami. Dolnośląskie ośrodki powstały w Henrykowie (1222-1228), nazywanym Klasztorem Księgi Henrykowskiej. W księdze tej, będącej kroniką założenia i uposażenia opactwa i prowa-

dzionej po łacinie, zapisano w 1270 r. zdanie w języku staropolskim *Day, ut ia pobrusa, a ti poziwai*. Jest ono uważane za najstarsze zapisane zdanie w języku polskim. Księga w październiku 2015 r. została wpisana na listę „Pamięć Świata” UNESCO. Przechowywana jest w Muzeum Archidiecezjalnym we Wrocławiu, natomiast w klasztorze w Henrykowie znajduje się jej faksymile. Kolejna filia lubiąskich cystersów powstała w Kamieńcu koło Ząbkowic (1246-1247), słynącym obecnie z opactwa jak również z monumentalnego, neogotyckiego XIX w. pałacu królowej Marianny Orańskiej (dostępny do zwiedzania). Opactwo w Krzeszowie (1292) należy już do filiacji Henrykowskiej. Przed cystersami w Krzeszowie przebywali benedyktyni z Opatowic w Czechach (1242). Z niewiadomych przyczyn opuścili oni Krzeszów w 1289 r.

Krzeszowscy cystersi zakupili w 1403 r. wierzbnieńskie dobra rodu von Rohau. W ten sposób stali się właścicielami części wsi, ale nie samego kościoła i należnych mu ziem, gdyż te znajdowały się w rękach cystersów z Kamieńca Ząbkowickiego (aż do 1585 r., kiedy cystersi kamienieccy sprzedali ją krzeszowskiemu, a ci utworzyli tu prepozyturę swojego opactwa, wybudowali klasztor i rozbudowali średniowieczną wieżę w barokowy pałac). Klasztor w Wierzbnej koło Świdnicy pozostaje dzisiaj w ruinie. Warto wspomnieć, że książę Henryk I Brodaty i jego żona św. Jadwiga Śląska (pochowana w Trzebnicy), ufundowali pierwszy klasztor mniszek przybyłych z Bambergu (1202) do Trzebnicy. Został on oddany pod opiekę cystersom.

Krzeszowscy cystersi otrzymali od Bolka I Surowego, księcia świdnicko-jaworskiego 22 wsie oraz kościół, także Lubawkę, Winnicę i Chmielniki koło Bolkowa i Lwówka oraz ławy mięsne w kilku miastach Dolnego Śląska. Książę nadał też cystersom przywilej wykonywania wszystkich rzemiosł w obrębie zabudowy klasztornej i prawo sprzedaży wyrobów rzemieślniczych w swoich posiadłościach. Od 1296 r. zakonnicy zaczęli budować klasztor i budynki towarzyszące. Rósł majątek

klasztora, dobra powiększały się w wyniku legat i donacji, zakonnicy kupowali kolejne majątki ziemskie. Tereny, które obejmowali w posiadanie doprowadzali do gospodarczego rozkwitu, kierując się zasadą „Ora et labora” („Módl się i pracuj”). Nie omijały ich też bolesne doświadczenia: w 1426 r. napad husytów, 1463 r. opactwo spłądowały wojska Jerzego z Podiebrad, w latach 1618-1648 wojna 30-letnia, w 1633 r. szwedzkie wojska spaliły klasztor, który odbudowany znowu spłonął w 1677 r. Na szczęście potem nastąpił złoty okres i trwał do 1810 r., kiedy władze pruskie skasowały i przejęły cały majątek klasztorny. Księgozbiór liczący 15 tys woluminów został rozproszony (Wrocław, Legnica, Kamienna Góra). Ostatni, 47. opat krzeszowski – Ildefons Reuschel, pozostał jako ksiądz diecezjalny. Zniszczono wiele budynków i dzieł sztuki. W 1919 r. klasztor objęli benedyktyni z Czech, a w 1940 r. władze hitlerowskie, które zorganizowały tu obóz przejściowy dla Żydów, obóz regermanizacyjny. Pozwolono też wrócić benedyktynom. Krzeszów, jako miejsce bezpieczne, znalazł się na liście prof. Grundmanna, który wywoził dzieła sztuki z miejsc zagrożonych i ukrywał. W Krzeszowie złożono zbiory Archiwum Państwowego we Wrocławiu i część Berlinki, czyli zbiory Biblioteki Państwowej w Berlinie (zawierającej m.in. manuskrypty Goethego, Mozarta, Bacha i Beethovena). Po II wojnie światowej przejęła je strona polska i przekazała w depozyt Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie.

Choć nie ma już cystersów w Krzeszowie, pozostały po nich majestatyczne i potężne budowle, które zachwycają turystów i pielgrzymów z całego świata. Pozostało wspomnienie ich pracowitości, pobożności i przedsiębiorczości. Opactwo w Krzeszowie funkcjonuje dzisiaj jako ośrodek życia religijnego. Rolę opiekunów tego miejsca przejęły po cystersach siostry benedyktynki polskie, wysiedlone ze Lwowa w 1946 r. Opactwo 1 maja 2004 r. uznane zostało za pomnik historii i pozostaje jednym z największych arcydzieł sztuki sakralnej, dumnie noszącym miano Europejskiej Perły Baroku. Tędy przebiega główny Europejski Szlak Cysterski oraz Sudecka Droga św. Jakuba.

Zbliżając się do końca naszej wędrówki, chciałabym wspomnieć o jeszcze jednym wspaniałym opactwie cysterskim w Pelplinie (cystersi przybyli tutaj w 1274 r. z Meklemburgii). Tak pisał o tym miejscu Jan Długosz: „Klasztor ten (...) tak wspaniałe i ozdobne miał budowle, że budził podziw wszystkich ludzi”. W muzeum pelplińskim przechowywana jest jedyna w Polsce, dwutomowa, zawierająca 42 znaki w każdej linii, papierowa Biblia Gutenberga, uważana za najcenniejszą książkę świata.

Joanna Muniak

Kamishibai – magiczna skrzynka pełna opowieści

14 września 2017 roku zorganizowano dla pracowników filii Biblioteki Kraków szkolenie poświęcone pracy z czytelnikiem z wykorzystaniem drewnianego teatrzyku i techniki kamishibai. Warsztaty prowadziła Zofia Piątkowska-Wolska, założycielka wydawnictwa Tibum, jednego z pierwszych wydawnictw wydających tego typu książki w Polsce.

Kamishibai to pochodząca z Japonii technika opowiadania wykorzystująca drewnianą lub kartonową skrzynkę, mającą wyglądać, jak scena teatru oraz papierowe karty, które wyciągane i przekładane jedna za drugą tworzą spójne opowiadanie. Każda plansza przedstawia kolejny fragment historii. Jej przód, który widzi publiczność zdobi ilustracja, z tyłu zaś znajduje się tekst dla opowiadającego.

Jest to wspaniałe narzędzie do pracy z dziećmi. Dzięki gotowym książkom można przeprowadzać wszelakiego rodzaju warsztaty z elementami biblioterapii oraz zajęcia edukacyjne. Kamishibai jest doskonałą formą do rozwijania kreatywności. Podczas zajęć uczestnicy mogą tworzyć własne ilustracje, nowe opowiadanie, bądź też modyfikować te już wszystkie znane. Zabawa z teatrzykiem rozwija nie tylko wyobraźnię, ale także pozwala na uwolnienie ekspresji wśród uczniów, którzy swoje historie będą przedstawiali reszcie uczestników.

Podczas zajęć w Bibliotece Kraków wykorzystywane są ilustracje przygotowane przez bibliotekarzy lub gotowe plansze („Groszki” autorstwa Françoise Malnuit, „Kotka Milusia” Eleny Molisani z ilustracjami Alessandro Sanny oraz „Bajka o Wiśle” z tekstem Magdaleny Zarebskiej i ilustracjami Karoliny Szopy). Ta ostatnia książka, wydana z okazji Roku Rzeki Wisły 2017, jest wspaniałym materiałem do warsztatów nie tylko edukacyjnych, ale i ekologicznych. Wybierając się na wyprawę z nurtem rzeki uczestnicy zostaną zapoznani z mniej lub bardziej popularnymi miejscami na trasie biegu rzeki. Najbliższe zajęcia dla dzieci z wykorzystaniem parawanu i techniki kamishibai odbędą się 23 listopada o godzinie 10.00 w Klubie Muzyki Współczesnej „Malwa”. Poprowadzi je pracownik Filii nr 9 Biblioteki Kraków. Na warsztaty zapraszamy przedszkola i szkoły podstawowe, o tematykę i terminy prosimy pytać w filiach bibliotecznych.

Jolanta Oleksa

fot. Jolanta Oleksa

fot. Jacek Halicki / wikipedia/

„Rozważny i romantyczny”

Kiedy na Rynku Głównym, w sobotę 14 października, cichy powoli melodie z „Lekcji śpiewania pieśni i piosenek kościuszkowskich”, zwiedzałam w tym czasie w pałacu Pod Krzysztofory wystawę poświęconą Tadeuszowi Kościuszce. Główną ideą wystawy jest przypomnienie i oddanie hołdu bohaterowi w 200. rocznicę śmierci. Kościuszkę inspiruje i fascynuje Polaków od XVIII i XIX w., po czasy współczesne. Tytuł wystawy „Rozważny i romantyczny” jest odwołaniem do postawy życiowej Kościuszki – człowieka z przełomu epok – Oświecenia i Romantyzmu, nawiązuje również do powieści J. Austen z 1811 r. Wystawa jest próbą odpowiedzi na pytanie – jak doszło do tego, że ubogi, skromny szlachcic polski stał się bohaterem

narodu polskiego i amerykańskiego.

Wystawa składa się z V przestrzeni oraz XIV odsłon, które obrazują życie Kościuszki jako wojskowego i polityka, a także jako prywatnej osoby.

Z prezentowanych eksponatów, szczególnie obrazy przyciągały mój wzrok, zgromadzone bowiem dużo portretów Tadeusza Kościuszki, postaci jemu współczesnych oraz obra-

zy przedstawiające wydarzenia historyczne. Wśród innych pamiątek prezentowana jest m.in. sukmana wg tradycji należąca do Kościuszki, drobne przedmioty, które sam wykonał, jego testament, fotografie, odznaki, kule armatnie, a nawet łopata, którą zaczęto sypać krakowski Kopiec Tadeusza Kościuszki.

Kilka sal pięknie udekorowano żywymi kwiatami.

Wzruszająca jest Przestrzeń V – „Pamięć”. Jest to opowieść o pamięci w Krakowie o Kościuszce i jego dziedzictwie ideowym. Ciekawa jest odsłona IV – „Pan Tadeusz” – motywem narracji w tej przestrzeni jest miłość Tadeusza do Ludwiki Sosnowskiej, ale chyba najbardziej efektowna jest Odsłona V – „Mr. Kościuszkę”, gdzie tem scenograficznym dla opowieści o dokonaniach inżynierskich Kościuszki w Stanach Zjednoczonych jest namiot wojskowy, w którym znajduje się skrzynia z ówczesnymi przyrządami inżynierskimi, planami, dokumentami.

Wystawie towarzyszy cykl wykładów i warsztatów. Chętni do obejrzenia wystawy muszą się pospieszyć, gdyż trwa ona tylko do 17.12.2017.

W kasie biletowej zakupić można pięknie wydany katalog autorstwa P. Hapanowicza.

„Rozważny i romantyczny. W 200. rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki” Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, Pałac Krzysztofory, Rynek Główny 35.

Joanna Muniak

Kim była piękna Zofia Glavani (1760–1822), bohaterka arcyekawowej książki prof. Jerzego Łojki „Dzieje pięknej Bitynki”? W oczach współczesnych uchodziła za *femme fatale*, urodziwą, lecz przewrotną i bezwzględną. Jej historia brzmi wręcz niewiarygodnie – jako 17-letnia dziewczyna wprost ze stambulskiej ulicy trafiła do posła nadzwyczajnego przy Porcie Osmańskiej – Karola Boscampa-Lasopolskiego, następnie potajemnie została żoną Józefa Witta, syna Jana, komendanta twierdzy w Kamieńcu Podolskim. Małżeństwo okazało się niedobre. Uroda Zofii wzbudzała w Europie zachwyt, a ona sama wkiłała się w coraz to nowe przygody.

6 grudnia 1791 roku poznała pana na Tulczyźnie, jednego z najbogatszych ludzi ówczesnej Polski, magnata Stanisława Szczęsnego Potockiego, a w 1798 została jego żoną. Rozkochany w niej Potocki, założył koło Humania jeden z najpiękniejszych parków – Sofiówkę. Stanisław Trembecki na polecenie Potockiego napisał poemat *Sofiówka*, w którym lirycznie oddał piękno parku. O parku pisali także Jan Ursyn Niemcewicz i Augustyn de Lagarde. Niezwykle miała życie piękna Bitynka...

Polecam pasjonującą i szokującą – nawet na tle ówczesnej epoki – opowieść o burzliwym życiu prześlizanej Zofii.

[Książka dostępna w większości Filii Biblioteki Kraków, w latach 80. była wielokrotnie wznawiana, ostatni raz w 1995 r.]

Joanna Muniak

GALERIA EKSLIBRISÓW BIBLIOTEKI KRAKÓW

Ex libris Jana Dubaja

Jan Dubaj, kielecki twórca ekslibrisów, w którego pracach tematyka patriotyczna zajmuje poczesne miejsce, zalicza się do uznanych artystów grafików małej formy.

Jego ojciec, po którym nosi imię, był legionistą, wachmistrem, komendantem POW w rodzinnej Dzierżni koło Działoszyc. Przeszedł też cały szlak wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. Jan Dubaj – junior w czasie okupacji niemieckiej, podczas II wojny światowej, działał w strukturach podziemnego państwa polskiego, przyjmując pseudonim „Wróbel”. Z Krakowem wiąże go Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa oraz Komitet Opieki Kopca Marszałka Piłsudskiego. Prezentujemy ekslibris wykonany dla Jana Józefa Kasprzyka upamiętniającego 32. Marsz Kadrowki w roku 2012. Ekslibris pochodzi ze zbiorów Jacka Owczarka.

Janusz M. Paluch

**Biblioteka
Kraków**

Biblioteka Kraków

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3

31-154 Kraków

sekretariat tel. 12 61 89 100 (czynny w godz. 8.00–15.30)

e-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Skład i druk: FALL, www.fall.pl, fall@fall.pl

Redakcja: Izabela Ronkiewicz-Bragiel (redaktor naczelna), Paulina Knapik (z-ca redaktora naczelnego), Małgorzata Dzierzymirska, Anna Gregorczyk, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Maria Twardowska-Hadyniak, Małgorzata Kosmala, Krystyna Wicińska-Liwand, Joanna Muniak, Jolanta Oleksa, Janusz M. Paluch, Maria Mazur-Prokopiuk, Barbara Zajązkowska, Marian Żak